

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej .. K 50—
za en mesec .. " 4.50—
za Nemčijo celoletno .. " 55—
za ostalo inosemestvo .. " 90—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej .. K 45—
za en mesec .. " 4—
V spravi prejemov mesečno .. 3-50—
Sobotna izdaja:
za celo leto .. K 10—
za Nemčijo celoletno .. " 12—
za ostalo inosemestvo .. " 15—

Inserati:
Enostopna pettivrsta (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat .. po 50 v
za dva- in večkrat .. " 45
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostopna pettivrsta K 1—
Izhaja vsak dan izvenmisi nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vsaki red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograke 28.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Trpljenje poljskega časopisja na Poznanjskem.

Poznanjski Poljaki so veliko žrtvovali v tej vojski. Človek bi mislil, da se bo nemška vlada ozirala kaj na njihove žrtve in da bo spremenila svojo raznarodovalno taktiko, posebno že z ozirom na novo vstajajočo poljsko državo. Toda godi se ravno nasprotno. Pruska pest jih tišči k tlom in še vedno sanjajo Nemci, kako bodo te Poljake spremenili v čistokrvne Pruse. Jako dobro ilustracijo razmer nam podaja govor poljskega poslanca v nemškem državnem zboru duhovnika Pospiceha, ki je govoril v proračunski debati o martiriju poljskega časopisja. Izvajal je:

Cenzura je prešla že tolikokrat v stadij prave norosti, da bi bilo v interesu cenzure same želeti, da bi prej ko mogoče izginila s površja. V prvih mescih vojske so ustavili edin poljski časopis v Gnezu »Lech«. Vse pritožbe in intervencije so bile zaman in tako je poljsko prebivalstvo v Gnezu ostalo brez svojega glasila. Priponil bi samo to, da je stal list pred ustavitvijo pod preventivno cenzuro. Samo tisti članki so smeli biti priobčeni, katere je cenzura potrdila, a kljub temu je pristojno poveljstvo list ustavilo. Na dolge pritožbe je generalno poveljstvo odgovorilo, da bo smel »Lech« zopet izhajati, če bo urejevan patrijotično v nemško narodnem duhu. (Kot naše »Novice« in »Resnica«, Op ur.)

Kaj pa to pomeni patrijotično? Kakšne so patrijotične koristi? Kdo naj o tem odločuje? To je zelo subjektiven pojem. Patrijotizem razumeva velenemška stranka čisto drugače kot pa poslanci, ki so podpisali mirovno resolucijo. Naravnost blazna pa je zahteva, da bi moral list biti urejevan v »nemškem narodnem duhu«. »Kujavski dnevnik« ni smel označiti kraja, kjer izhaja, po poljsko. Ni mu bilo dovoljeno pisati »Inowroclaw« — ampak moral je pisati »Hohensalza«. Cenzor je šel tako daleč, da je celo v oglasih — in to tudi v osmrtnicah — črtal ime »Inowroclaw«. Tudi v oglasih se je moral glasi »Inowroclaw« — »Hohensalza«.

Izredno težak je položaj lista »Glos Lubawski« v Lubavi na zahodnem Pruskem. Ker v mestu samem ni cenzure, ampak v Ilavi, mora biti list predložen cenzuri 24 ur pred izdajo. Številko lista mora nesti cenzuri posebni sel, kar zelo otežuje urejanje lista, posebno še, ko vlada tako pomanjkanje ljudi. A kako izvršuje cenzor svoje delo? Črta članke, ki so

smeli iziti v vseh drugih poljskih in nemških časopisih. Cenzor je črtal celo oklic protialkoholne zveze za vzdrževanje opojnih pijač.

Pri generalnem poveljstvu v Poznanju je ustanovljen vojni tiskovni urad. »Glos Lubawski« priobčuje članek, katerega je poslal listu omenjeni tiskovni urad. Cenzor črta ta članek. Istotako je črtal cenzor oklic za vojno posojilo, katerega je poslala državna banka v Poznanju.

Vsled zahteve »Ostmarkenvereina« so ustanovili politično cenzuro za »Gazeto Ludowo« v Katovicah. V tamošnjem cenzurnem uradu je nastavljen človek, ki je popolnoma nesposoben. Izbruhne stavka v Berlinu. List priobči vest, da je v Berlinu izbruhnila stavka in da je zapustilo delo 150.000 ljudi. Vsi listi smejo prinesiti to vest. Samo cenzor v Katovicah jo prepreči, sklicujoč se na tozadevno povelje vrhovnega poveljstva.

Postopanje cenzorjev si razlagamo na ta način, da visi nad njimi vedno meč »Ostmarkenvereina«. »Ostmarkenverein« zasleduje čisto natančno, kako vrši cenzor svoje delo. Ljudje — Nemci — so kmalu odstavljani, če ne postopajo po željah »Ostmarke« s poljskim časopisjem v največji meri drakonsko. In v tem »tilu« se vrši cenzura tudi za druge liste.

Avstrijska državna kriza.

O tem je priobčil Friderik Austerlitz v »Kampfu« članek, ki ga sedaj ponatiskuje »Arbeiterzeitung«. Austerlitz piše med drugim:

Položaj, pred katerim stoji Habsburg, je ta, da hočejo biti eni nagrajeni, ker so bili pridni, ker so se patrijotično vedli; drugi pa hočejo sprave, da postanejo patrijotični, da morejo svoje odklonilno stališče nasproti narodnostni državi opustiti. Če eni ne dobe nagrade, odpovedujejo patrijotizem; če pa nagrado dobe, bodo drugi zapostavljeni le še ostreje čutili in njihova odklonitev bo zavzela le še ostrejšo obliko. Kot plačilo zahtevajo Nemci, da jih proglase za vodilni narod in opremijo s predpravicami vodilnega naroda; ako se to ne zgodi, grozi njihov odpad in groze z odpadom in izgube jih nje, ki so vendar edina opora. Toda dati jim morejo le, kar vzamejo Slovanom; kako pa naj potem le-te pridobijo patriotizmu, ako ne le ničesa?

potrdil in rekel, da ta izjava ni kar tako tja v en dan rečena, ampak da izhaja iz razsvetljenja njegovega Očeta, Petra pa je nagradil z nenavadnimi darovi.

Siemionow.

Priznavam, da je to božje sinovstvo, ki si ga pripisuje Kristus, nekaj izrednega, kar ga popolnoma razlikuje od ljudi; toda zakaj naj bo to božje sinovstvo ravno, kakor hočete vi teologi, edinstvo z Očetom, božanstvo?

Duhovnik.

Zato, ker Kristus to svoje sinovstvo bližje in najdoločneje označi, ko si pripisuje najbistvenejše božje lastnosti drugo za drugo ter pove, kakor sem že omenil, da jih ima od Očeta in skupno z Očetom. Tako si pripisuje večnost, ko pravi Židom: »Preden je bil Abraham, sem jaz« — zato so ga hoteli kamenjati kot bogokletnika; ali ko pred smrtjo pravi Očetu: »Proslavi me s slavo, ki sem jo imel pri Tebi, preden je bil svet.« Pripisuje si vsemogočnost, ko pravi: »Kakor Oče vzbujal k vstajenju mrlične in jih oživljal, tako tudi sin oživljal, kogar hoče.« Pri tem posebej poudarja, da on, Sin, nima drugega delokroga kakor oče: ker vednost, moč in vse delovanje — ima sin od očeta. Ali nimate morda sv. pisma pri roki, da si to v tekstu samem osledamo?

LISTEK.

Večeri ob Lemanu.

Spisal vseuč. prof. Maryan Morawski, S. J. Po tretji izdaji prestavil France Fr. Stelè. (Dalje.)

Duhovnik.

Seve, po tem, kakor vi čitate e. angelij, gospodje neokristjani, tolstojanci e tutti quanti! Vi čitate iz njega samo moralne nauke, ki imajo privilegij, da vam ugajajo; dogme pa, ki zavzemajo velik njegov del, ki tvorijo osnovo cele stavbe, kot okostje v organizmu, znate prav dobro prezreti. Kristus pogosto uči ljubezen — res; toda še večkrat zahteva vere in uči o njej. O svojem božanstvu posebe govori skoro na vsaki strani evangelija učencem, množici in farizejem. In kako govori? — na najbolj razumljiv način, ki je mogoč. Mi bi mogoče hoteli, da jim reče: Jaz sem Bog? Toda pomislimo, kaj bi se zgodilo, če bi s tem začel. To bi bila velika beseda, bleščeča kot blesk opoldanskega solnca, ki se pre v slabe oči; in vsakdo izmed poslušalcev bi jo moral napačno razumeti. Ponaj, ki so tudi včasih poslušali Kristusove govore, bi morali razumeti, da se ima za njega izmed veliko bogov židje na mo-

noteisti, kot sem rekel, bi morali razumeti — da ta človek zanikuje edinstvo Boga ali pa besni napram najvišjemu bitju, ki kraljuje v nebesih.

Kristus podaja z neprimerno modrostjo to resnico pomalem in opisuje na tak način svoje razmerje do nebeškega Očeta, ki ga poslušalci že poznajo, da bi razumeli, da on Očetu ne jemlje božanstva, tudi ne pripisuje sebi drugega božanstva, ampak isto, ki ga ima Oče in ki mu ga daje on, ki ga je rodil od vekov. Zato se najprvo vedno naziva Sinu tega Očeta, sinu božjega. Tega imena od začetka morda niso globlje razumeli, saj se imenujejo v sv. pismu pravični splošno otroci božji; toda kmalu so morali zapaziti, da se on ne imenuje božjega sina v tem moralnem pomenu, ampak v nekem drugem, sebi lastnem, realnem. Najprvo je bilo za žide novo — za to ni niti enega primera v svetem pismu — da bi se kak drugi posameznik razen Kristusa imenoval sinu božjega; drugače je v množini: to že samo opozarja monoteista, da je pomen prenešen. Kristus velikokrat govori o svojem in našem sinovstvu, vendar nikdar ne rabi za svoje in naše razmerje do Očeta istega izraza; pogosto pravi: »Oče moj«, pravi tudi »vaš Oče« — nikoli pa: »Oče naš«; pravi: »Bodite sinovi vašega očeta«, nikoli: smo sinovi, ker rabi to dvojno sinovsko razmerje v čisto različnem smislu.

Gospodična Wilson.

Saj vendar pravi v očenašu: »Oče naš«.

Duhovnik.

Tega ne govori skupaj z nami, ampak nam zapoveduje tako govoriti, ko pravi: »Vi pa boste takole molili: Oče naš...« Zadolsti, da je moral biti način, s katerim je Kristus razločeval in označeval svoje božje sinovstvo, zelo jase, saj čitamo v evangeliju, da »so ga zato židje iskali, da bi ga ubili, ker je dejal, da je Bog njegov oče in se delal enakega Boga.«

Leroy.

Morda je bilo nesporazumljenje.

Duhovnik.

Kristus je, kakor vidimo, na več mestih v evangeliju, nesporazumljenja v važnejših rečeh razložil; in to, kar je potrebovalo največ razjasnjenja, da ga niso napačno razumeli, je vedno bolj poudarjal. Kako se je obnašal n. pr. pri slavni izjavi Petrovi, po kateri je postal poglavar Cerkve? Na vprašanje Kristusovo: zakaj ga imajo ljudje, so odgovorili apostoli, da za enega izmed prerokov — torej služabnikov božjih, otrok božjih v moralnem pomenu; na vprašanje pa, kaj oni mislijo, je Peter odgovoril: »Ti si Kristus, sin živega Boga.« In kaj je storil Kristus na to? Ali je kaj popravljal te besede? Ne, svečano ih ie

ne dobe, marveč jim še vzamejo? Problem se zdi nerazrešljiv in tudi je: to je kriza avstrijske države, ki se po tem potu ne da rešiti.

Narodnostna država nosilne podpore Nemcev ne more pogrešati in te ne more ohraniti, ako noče njeovega stališča pred vsemi drugimi narodi povišati, kamo-li da bi hotela pomagati, da se to stališče poniža. Toda ali more država od Nemcev samih živeti, ali more obstati, če jo priznavajo zgolj Nemci, vsi ostali narodi pa stoje v pravem uporu proti njej? Upor? — bati se pred njim? Le-tega vendar sila potlači! V resnici pa niti ne gre za udejstvovanje uporniškega mišljenja, marveč za tisti notranji odpad od države, ki je med slovan-skimi narodi v Avstriji že danes do kraja dopolnjen; politična preganjanja, prvi domislek in zadnje sredstvo te državniške umetnosti proti njemu, pa imajo na sebi to posebnost, da morajo mišljenje, ki naj bi ga izzvale, le še okrepiti. O tem nam dajejo že vojne izkušnje dovolj pouka. Država ima v vojni polnomočje, ki ga v miru ne more obdržati. Sedaj more zatreti vsak izraz kritike, nevolje, upora, more ustaviti časnike, prepovedati shode, dati streljati, ne da bi se zvedelo, in vse to je tudi v obli meri storila: kaj je koristilo? Politično preganjanje je preganjanemu narodu le dokaz več, da se nad njim izvršuje krivica; »veleizdaja« povzroča preganjanje in preganjanje povzroča antipatriotizem! Celo v velikih narodnih državah dela protidržavno, iredentistično ali veleizdajsko mišljenje (patriotom dovoljujemo za narodno zavest drugih vsako označbo) razmeroma majhne manjšine velike težave (Poljaki na Nemškem): Kako naj si potem predstavljamo še-le obstanek narodnostne države, kateri je pretežna večina njenih narodov srdito sovražna? Država, katero večina njenih državljanov zanika, se tudi v navadnih časih zgodovine ne bi mogla držati, kakor se n. pr. tudi monarhična državna oblika ni nikjer obdržala, kjer je večina državljanov izgubila vero v njeno koristnost in potrebnost. Kako naj bi pa država po vojni živela, to se pravi, bila vstanu, obvladati neizmerne naloge, ki se dajo obvladati le z naporom, s strnitvijo vseh moči, ako je večina njenega prebivalstva enostavno ne mara? Res je, da narodnostna država Nemcev ne more pogrešati; toda nič manj res ni, da mora vsled sovražnosti Slovanov propasti.

Hertlingova in Hintzejeva vladna meloda — ovira sporazuma.

Th. Wolff piše v »Berlin. Tagblattu«: Če sedaj kdo vpraša, kako bi se mogla vojna končati, potem smemo odgovoriti, da za to ni vsakdanjih receptov in da bi morali sedaj delo vendar-le dovršiti tisti, po katerih volji je dospel do današnje oblike. Tisti, katerih agitacija je povzročila odločitev v ameriški politiki in ki smatrajo pravo, globoko segajočo demokratizacijo, ki bi nas približala demokratično čutečim narodom, naj povedo, kakšna sredstva in pota vidijo. Mi drugi bomo radi počakali in se le zavarovali proti vsakemu dvomu o tem, da bi smatrali trenutno veljavno vladno reformo kot tako, ki bi nam mogla prinesiti ugodne uspehe. Z duhom, ki prešinja Hertlingov in Hintzejev sistem, bo pač težko šlo. Grof Hertling je — v treh poglavjih — podal tiste izjave o Belgiji kot »zastavi«, v katerih je vsak našel svoje. Potem se je peljal v Bruselj in tam naznanil flanderskemu svetu, da stoji v

flanderskem vprašanju »slejkoprej na stališču svojih prednikov«, kar se z belgijsko suverenostjo zopet ne da izlepa združiti. Ko je gospod Scheidemann poizvedoval, ali se bo po izjavljanju akcije za volilno pravico poslanska zbornica pred zimo razpustila, je grof Hertling to obljubil. Vladno glasilo porablja o tej zadevi veliko besede, da se izogne gotovi določni besedi, ter plesaje balancira med ne in da. Gospod pl. Hintze, ki so ga vsenemci in njihovi pajdaši nekoliko preveselo pričakovali, je dal povsodi zagotovitev, da se iz tega ploskanja ne sme delati zaključkov o njegovih idejah. Ob otvoritvi svoje dobe je pa Nemško-irskemu društvu, čegar predsednik je osvobodil grof Westarp, brzojavno izjavil, da je z dejanjem dokazano, da so naše zmage odločilne za podjarmljene narode in »da je za bodoče zavarovanje in ohranitev »svetovnega« miru veliko odvisno od »boja za svobodo hrabrega irskega naroda in narodnih stremeljenj Indije in Egipta.« Mi nismo tako črnogledi kakor gospod pl. Hintze in ne moremo verjeti, da bi bila varnost miru le količjak znatno odvisna od narodnih stremeljenj Indije in Egipta. Če bi stale stvari tako, bi stale zelo slabo. Ali naj so res te besede, ki ne povedo nič in in vse, te glumaške umetnje in čuda kačjih zagovarjalcev danes edino sredstvo in ne bi se dalo v času, ko se morajo nemške armade meriti s tolikimi nasprotniki, postaviti prihajajočemu novemu svetu nasproti kaj drugega? Morda vendar: pravtako nov svet.

Posvetovanja v Budimpešti.

Naš dopisnik iz Zagreba nam je v sobotni številki »Slovenca« v »Pismu iz Zagreba« poročal o posvetovanjih med hrvatsko delegacijo in ogrsko vlado. Najnovejša poročila pa vedo povedati že o gospodarskih vprašanjih — kot bi ta tvorila del skupnih zadev — in je ministrski predsednik Wekerle obljubil, da jih bo rešil naredbenim potom. Če je to res, potem je šla Hrvatska zopet za korak — nazaj. Doslej v gospodarskih vprašanjih ogrski poljedelski minister ni bil skupni minister. Wekerle je mogel mirno obljubiti saniranje teh vprašanj — saj gre s tem vse v korist Ogrske na škodo Hrvatske.

Neuradne brzojavke »Obzora« nam povedo več. Najvažnejše je to, ko nam pove, da se je na konferenci razpravljalo vprašanje, ki je je sprožil že preje Wekerle. Torej vprašanje Ercegbosne in Dalmacije, ki je v ozki zvezi z domačo hrvatsko politiko. O tem ne pride ničesar v javnost. Če je res, da je Wekerle odgodil politične dogovore na drug bolj ugoden čas, potem se spominjamo Wekerlejevih konferenc iz l. 1907. Tudi tedaj je bil Wekerle sestavil svoje glasovite punkcije, ali je imel tudi pragmatiko. Sedaj je sklical tudi konferenco, seveda bolj oprezno. Kr. ogrsko domobranstvo in kr. ogrska črna vojska namesto hrvatskega domobranstva in Hrvat. črne vojske. To je zahteva Mažarov. Četrtkov »Neues Pester Journal« piše: »Sedaj je postalo bolj mirno — ne sodelujemo v razpravi in smo odgodili rešitev kr. ogrskega domobranstva na regnikolarne deputacije!« Ne računa se, da bodo smeli Mažari uvesti pri hrvatskem domobranstvu in hrvatski črni vojski mažarski jezik — zakonito, ki je šlo doslej ad absurdum. Spominimo se samo pošte. Najprej nemško, ker ni bilo ljudi; potem je bilo »hrvatsko-slavonsko« pošteno ravnateljstvo, končno pa je prišla kr. ogrska pošta in mažarski jezik. Vse brez z a k o n a. Isto je bilo

tudi pri domobranstvu. Sedaj bo legalna podlaga, ker kr. ogrsko domobranstvo in kr. ogrska črna vojska moreta imeti legalno službeni jezik — mažarski. Regnikolarne deputacije se bodo sestale o sv. nikoli. — Hrvati se bodo sklicevali na Hreljanovičev govor, ki ga je govoril v petek, in njegovo deklaracijo v ogrsko-hrvatskem parlamentu. To bodo posledice posvetovanja z Wekerlejem. A v vprašanju Bosne bo menda prišlo do podobnega rezultata.

Ljudstvo pa bo naprej in vedno glasneje z vso odločnostjo zahtevalo združitve celokupnega jugoslovanskega naroda. **✚ Sankcija ogrske volilne reforme.** 3. t. m. je cesar sprejel ogrskega ministrskega predsednika dr. Wekerleja, ki mu je predložil v sankcijo predlogo o volilni reformi. Obenem je Wekerle poročal cesarju o političnem položaju v ogrskem parlamentu, posebno pa o svojih načrtih glede konsolidacije strankarskih razmer v parlamentu. Po avdienci je Wekerle obiskal zunanjega ministra Buriana in se zvečer vrnil v Budimpešto.

Hrvatska vojaška vprašanja.

Po ogrsko-hrvatski nagodbi bi imela Hrvatska še precej pravic, toda dejansko jih ima tako malo, vsak dan manj. Mažarizacija prodira na vseh straneh v Hrvatsko, toda večina hrvatskega sabora — hrvatsko-srbska koalicija — vsega tega noče videti, ampak mirno trpi uvajanja brezpravnosti in suženjstva na Hrvatskem. Sedaj hočejo Mažari uničiti še z a d n j i ostanek nekdanj neodvisne hrvatske vojske.

V prvem začetku leta 1869. se je imenovalo hrvatsko domobranstvo »hrvatsko-slavonska zemaljska obrana«.

Toda pozneje je stari Rauch, ki je brez dovoljenja hrvatskega naroda, ampak le z nekaj častniki sklenil ogrsko-hrvatsko nagodbo leta 1868., ki bi morala biti vsled znane krpice neveljavna, vpeljal naslov ogrsko-hrvatsko domobranstvo, čeprav ni bilo to v zakonu niti leta 1868. niti l. 1890. Do leta 1874. je obstojala na Hrvatskem hrvatska domobranska šola s hrvatskim učnim jezikom. Tega leta so šolo odpravili in ustanovili na Ludovicevu hrvatski oddelek s Hrvati-častniki, ki so ga pa po desetih letih leta 1884. odpravili. Z odpravo teh šol je padlo število hrvatskih častnikov, s čimer so opravičevali pošiljanje Hrvátov v vrste hrvatskega domobranstva in počasno prodiranje mažarskega jezika. Sedaj so že pričeli zahtevati, da mora vsak hrvatski domobranski častnik, ki hoče postati major, znati mažarsko.

Vsled mažarske nestrpnosti so sedaj zopet oživela hrvatska vprašanja, ki so postala aktualna. Danes je na dnevnem redu ne le vprašanje hrvatskega domobranstva, ampak tudi hrvatsko vprašanje v skupni vojski. Med Avstrijo in Ogrsko se vrše sedaj pogajanja o razdelitvi skupne vojske, oziroma o ustanovitvi samostojne ogrske vojske. Mažarom gre za to, da razbijejo pod vsako ceno skupno vojsko, zato jo neprenehoma napadajo njihovi voditelji. Wekerle je svojedobno tudi izjavil, da ta mažarska zahteva nima več nobenih ovir, ker je sam kralj za to. Povdarjamo ponovno, da se vrše pogajanja med avstrijsko in ogrsko vlado o razdelitvi skupne vojske. Ali ne samo to: danes se razpravlja tudi o položaju, ki naj ga zavzame Hrvatska v ogrski vojski. Seveda po § 4. nagodbe ima o tem odločiti za Hrvatsko hr-

vatski sabor. Toda s tem vprašanjem so v zvezi toliko druga vprašanja in pa tudi — finančno vprašanje. Gotovo je, da bi taka vojska stala veliko več in bi morala Hrvatska tudi več prispevati.

V ogrskem parlamentu so razpravljali v petek o zakonskem načrtu glede imenovanja domobranstva. Mažari zahtevajo, naj se domobranstvo imenuje kraljevi ogrski honved in kr. ogrska črna vojska in seveda tako tudi hrvatsko domobranstvo, čeprav se po zakonu sme imenovati le hrvatsko domobranstvo.

V imenu hrvatske delegacije je dal delegat Hreljanović proti tej kršitvi pravice Hrvatov odločen protest, sklicujoč se na zakone, po katerih imajo Hrvati pravico do naziva hrvatsko domobranstvo, in je izjavil, da hrvatski delegati z ozirom na § 70. nagodbenega zakona ne bodo sodelovali v razpravi in pri glasovanju o tem zakonskem načrtu.

Na to izjavo je vstal ministrski predsednik Wekerle in odgovarjal Hrvatom. Priznal jim je, da so se junaško borili. Nadalje je rekel: Kadar govorimo o Ogrski, razumemo pod tem, posebno na zunaj, vedno tudi Hrvatsko, Slavonijo in Dalmacijo. Nepravilno je tudi, kadar se govori o skupni vladi, ker se govori v nagodbi le o osrednji vladi. To je samo ena država (!?), ogrska država, v kateri so sestavni del Hrvatska, Slavonija in Dalmacija. Wekerle obljublja Hrvatom, da bo varoval hrvatske koristi in jih tudi izvrševal. O domobranstvu pa pravi, da je skupna institucija dežel ogrske krone, zato je upravičeno tudi skupno ime »kraljevo ogrsko domobranstvo«. Hrvatsko delegacijo končno poziva, naj ne stavi takih zahtev, ki niso v skladu z nagodbenim zakonom (?) niti s prakso (?).

Seveda so Mažari burno ploskali Wekerleju, Hrvati pa so morali gledati kako postaja vedno bolj brezpravna uboga Hrvatska.

Poročevalec poslanec Bartha je izjavil z ozirom na izjavo hrvatske delegacije, da je bil ogrski kralj vedno (Ni res! Hrvati so volili kralje brez ozira na Ogrsko. Op. ur.) tudi hrvatski kralj. Obžaluje, da zahtevajo Hrvati kaj takega, ker je to naperjeno proti državnemu edinstvu, ki izraža nelojalnost tudi ogrskemu kralju. Tak govor hrvatskih delegatov smatra poročevalec za svojo osebo za čin, ki je sovražen državi. (Hrvati živahno protestirajo.) S tem je bila petkova seja zaključena.

Bog ve, ali se bodo že enkrat odprle oči hrvatsko-srbski koaliciji, da bo pričela delati to, kar zahteva interes naroda!

Važna preuredba v varstvo najemnikov.

Uradni list s 3. t. m. prinaša ukaz c. kr. deželnega predsednika, s katerim sporazumno z deželnim odborom uveljavlja za okoliš mesta Ljubljane ministrsko naredbo z dne 26. marca 1918, tičečo se ukrenitev za stanovanjsko skrb. Ta ukaz je bil izdan na prošnjo mestnega magistrata, h kateremu se zateka čedalje več sodno deložiranih strank, ne da bi se jim moglo pomagati. Da bodo ljudje vedeli, kaj obsega novi ukaz, hočemo navesti najvažnejša določila ministrske naredbe, ki je zdaj postala veljavna za Ljubljano poleg že obstoječih naredb v varstvo najemnikov. Magistrat sme pripustiti, da se kot stanovanja za silo uporabljajo tudi prostori, v katerih bi se po obstoječem stavbnem redu ne smelo stanovati (suhe

Deville.

Tu je sv. pismo.

Duhovnik.

Odprimo n. pr. peto poglavje sv. Janeza.

Kristus je ozdravil bolnika ob Bet-saidskem ribniku v soboto in mu ukazal nesti svojo posteljo. Židje so se pohujševali nad tem činom, ker so ga smatrali za oskrnitev sobote. Kristus jim nato odgovori:

»Moj oče do sedaj dela in jaz tudi delam.«

Iz teh besed Židje tako določno razumejo, da on identificira svoje delovanje z božjim, da precej dalje čitamo, kar sem pred kratkim citiral:

»Zato so ga Židje iskali, da bi ga ubili, ker ni samo skrunil sobote, ampak tudi trdil, da je Bog njegov oče, in se delal enakega Boga.«

Kristus jim nato odgovori, da s tem, da kritizirajo njegova dela, kritizirajo Boga, za katerega častivca se imajo; in to zato, ker on, Sin, nima in ne more imeti drugega delokroga kot oče:

»Resnično vam povem: Sin sam od sebe ne more ničesar narediti, razen, kar vidi delati Očeta; ker kar on dela, to tudi dela Sin.«

Celo moč obujati mrtve k življenju, ta najvišji pojav vsemogočnosti, ie skupen Očetu in niemu.

»Ker kakor Oče vzbuja mrtve in oživlja, tako tudi Sin oživlja, kogar hoče.«

Nazadnje, da bi ne mislili, da sta dve vsemoči, dve božanstvi, očetovo in njegovo, izrečno pravi, da božja lastnost: biti vir in dajalec življenja, od Očeta prehaja na Sina:

»Mrtvi bodo začuli glas Sina božjega in ko ga bodo začuli, bodo oživeli; ker kakor ima Oče življenje sam v sebi, tako je dodelil tudi Sinu, da ima življenje v sebi.«

Ali s tem še ni dosti jasno izrazil svoje identičnosti z Bogom Očetom? Ali hočemo, da nam Kristus naravnost pove, da je eno z Očetom; da je v Očetu in Oče v njem? Tudi to vse najdemo besedo za besedo v desetem poglavju; obrnimo samo nekaj listov. Kristus uči o dobrem pastirju in konča s tem le:

Nihče ne iztrga mojih ovac moji moči, ker jih nihče ne more iztrgati moči mojega Očeta, Boga, jaz in Oče pa sva eno.

Jaz jim dam večno življenje, na veke ne bodo poginile in nihče jih ne bo iztrgal moji roki: Kar mi je moj Oče dal, je večje, kakor vse, in nihče ne more iztrgati iz rok mojega Očeta; jaz in Oče sva eno.«

Nato začno Židje zopet pobirati kamenje —

»radi bogokletstva (kot pravijo), ker se ti, ki si človek, delaš za Boga.«

Kristus temu ne nasprotuje, ampak jim najprvo samo pokaže a minori, da so se dali nepremišljeno zavesti; potem pa

se vrača k trditvi:

»Oče je v meni, in jaz v Očetu.«

Ko so to slišali, so ga hoteli židje zopet ujeti, on pa neopažen »uide iz njegovih rok«.

Toda pojdemo že k tistemu neizmerno lepemu poslovnemu govoru pri zadnji večerji, ko so apostoli imeli vtis — in tudi mi ga imamo — da Kristus govori že čisto jasno, brez primer in slik. Takrat daje vzvišene nauke o ljubezni, toda tudi vere ne preze in ne molči o svojem edinstvu v božanstvu z Očetom. Čitam začetek štirnajstega poglavja:

»Verujete v Boga; verujte tudi vame.« Samo Bog ima pravico zapovedati vero vase, ker samo Bog je predmet religijske vere; Kristus si tu torej prilašča božja prava, ko zapoveduje verovati vase. Stokrat je to že storil; skoro pri vsakem ozdravljenju je vprašal: »Ali veruješ?« ali veruješ v Sina božjega? tu pa določno spaja vero, ki jo zahteva zase, z vero v Boga. — V isto vrsto spada zahteva ljubezni nad vse, o kateri je govorila gospodična Wilson; to drugo je ravnotako dokaz, da si Kristus pripisuje božanstvo.

Deville.

Dovolim si opazko, da je ravnotako edino božje pravo uživati češčenje z molitvijo. Najsvetejši ljudje so ga z grozo odklanjali, n. pr. Pavel in Barnaba v Listri, angeli pri Danielu in v apokalipsi. Kristus

pa tako čaščene pogostokrat sprejme in ga hvali. Še več, on slavnostno izjavlja, da ima pravico do enake adoracije kot Bog Oče: »Vsi naj časte Sina tako kot časte Očeta.«

Gospodična Wilson.

Nisem teolog, toda zdi se mi, da ni nič manj božje: odpustiti grehe, dajati večno življenje, stanovati v duši pravičnega. In to vse si Kristus prilašča. Grehe odpusča samovoljno, celo brez prošnje, paralitičnemu, Magdaleni. O svojih izbranih ovčkah pravi, kot sino ravnokar čuli, da »jim daje večno življenje.« Stanovanje v dušah, skupno z Očetom, si pripisuje v tistih prelepih besedah pri zadnji večerji: »Ako kdo mene ljubi, bo izpolnjeval moje besede, in tudi moj Oče ga bo vzljudil, in prišla bova k njemu in se v njem nastanila.«

Hainberg.

Izraz: »bo izpolnjeval moje besede«, pravi meni pravniku, da se Kristus določno stavi kot zakonodajalec nad pravo Mojzesovo, ki so ga vendar židje imeli za božje pravo. Prosim pazite, kako zvone njegove besede na gori: »Slišali ste, da je bilo rečeno starim ..., jaz pa vam rečem ...« On pravzaprav samo izpolnjuje to pravo, vendar to ni razlaga navadnega razlagalca, ampak postavodajalca. Nazadnje, ko so ga enkrat farizeji nadlegovali s prepis šabesa, jim je nedvoumno povedal: »Sin človekov je tudi gospod sobote.«

kleti, skladišča itd.). Oblast mora prostore popreje pregledati stavbno, zdravstveno in varnostno in voditi o dovolitvah posebne sezname. Oblast mora uporabljane prostore stalno nadzorovati, zunaj morajo biti uradno označeni kot zasilna stanovanja. Stvar hišnih posestnikov bo, da sami prijavijo take prostore, o katerih mislijo, da bi se dali na ta način uporabiti.

Drugi oddelek ministrske naredbe določa, da se sme prostore, ki so že doslej služili za stanovanje, le iz važnih vzrokov temu namenu odtegniti (n. pr. iz stanovanja napraviti delavnico, gostilno, prodajalno, pisarno itd.). Iz te prepovedi so izvzeti le taki stanovanjski prostori, katere se je že pred veljavnostjo nove naredbe določilo za drug namen in če se je tudi že pričelo z njih (oblastveno dovoljeno) stavbno preureditvijo, predno je naredba stopila v Ljubljani v veljavo. Če hoče gospodar izriniti kako stranko za to, ker hoče tisto stanovanje porabiti v drugačen namen (ne več kot stanovanje), naj se stranka obrne do magistrata, kateri je dolžan razsoditi, ali sme gospodar iz stanovanja napraviti nekaj drugega ali ne. Zoper magistratno razsodbo ni nobenega priziva.

Potem določa nova naredba, da se sme dve ali več stanovanj združiti v eno samo tudi le iz važnih vzrokov, n. pr. če hoče večje sorodstvo skupno gospodarstvo, če se preseli k staremu rodbina sinova ali hčerina itd. Tudi v takih slučajih razvoja brez daljše pritožbe magistrat o potrebi in dopustnosti, če se prizadeje do njega obrne. Če bi pa magistrat v katerem od navedenih dveh slučajev — drugačna uporaba in združitev stanovanj — ne hotel razsoditi, se sme tisti, ki je razsoditev zahteval, pritožiti na deželno vlado.

V tretjem odstavku navaja naredba poslopja, katerih se vse to ne tiče. To se med drugim erarična vojaška poslopja, ki jih vojaštvo rabi ali ima zase prihranjena, potem poslopja, ki so zasedena vojaško po nastanitvenem zakonu. Potem spadajo sem uradni prostori države, dežele, občine, poslopja železnic in železničarska stanovanja, ki jih imajo od železniške uprave itd.

Stvar vsakogar, ki mu more nova naredba koristiti, bo pač, da se sam krepko zavzame za svoj blagor.

Razpustitev hrvatskega akademskega kluba V Splitu.

Interpelacija dr. Korošca, dr. Smodlake i drugova na k. ministra unutarnjih posla:

Medju institucijama, kojima je bila suspendirana djelatnost u početku rata, a bez ikakvih navoda dokaza o njihovom protudržavnom djelovanju, nalazio se je i Hrv. Akad. Klub. Uz staleške interese svojih članova - akademika, po pravilima dozvoljen mu je bio rad na prosvjetnom polju. Osnovao je Pučku Gradsku Knjižnicu, biblioteku kolajućeg pravca, iz koje se knjiga pozajmljivahu uz neku malu odštetu. U oči rata, nakon 10 mjeseci opstanaka, brojila su preko 3000 knjiga i do 500 članova i članica. U njoj nije bilo ni jedne knjige, kojoj raspodaja nije bila dozvoljena u Austriji. To ipak nije spriječavalo tudašnjeg poglavara Szilvasa, da je nakoliko mjeseci po navještaju preopćeg evropskog rata dade zatvoriti i zaplijeniti. Za takvu odredbu nije uslijedila nikakva motivacija, a nije se naveo nikakav fakt, koji bi tereitno upravu knjižnice. Knjižnica je bila svojina Hrv. Akad. Kluba, ali i suspenzija ovoga je protuzakonita, jer nije se moglo iznaći ni jedan razlog, koji bi motivirao takav korak. Knjižnica je širila lijepu knjigu u gradu, u glavnom proizvođaču hrvatske literature, te je svojim ciljem imala pridizanje kulturnog nivoa u radničkom, gradjanskom i težačkom staležu. Svaka i najudaljenija, politička pomisao bila je knjižnici tuđa. Radi toga pitamo k. ministra unutarnjih posla: Jeli pripravan objaviti prave uzroke obustave rada Hrvatskog akademskog kluba u Splitu i opozvati obustavu?

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 3. avgusta. Uradno se poroča: Na beneški gorski fronti se nadaljuje živahniji gorski boji. — Dne 31. avgusta je na jugozahodu padel junaške smrti eden naših najboljših letalcev nadporočnik Frank Linke-Crawford.

V Albaniji smo tudi na obeh straneh Devolija pridobili prostora.

Dunaj, 4. avgusta. Uradno se poroča: Na visoki planoti Sedmih občin smo ponovno odbili angleško-francoske napade. Na Dosso Alto se je sovražniku po krepkem topniškem ognju posrečilo vdreti v dele naših postojank.

Albanija. Na črti Fieri-Berat je sovražnik na novo zasedel postojanke. V zgornji dolini Devolija smo sovražnika med boji potisnili dalje nazaj.

Načelnik generalnega štaba.

Nemška premikanja na Francoskem.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 3. avgusta. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Ruperta.

Jugozahodno od Yperna smo včeraj zjutraj odbili močan angleški napad. V ostalem se je omejevalo na pozvedovanje in na topniški ogenj, ki je časih oživel.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Veliki uspehi armade generalnega polkovnika pl. Boehna v bitki dne 1. avgusta so popolnoma posrečili včeraj izvedena premikanja. Sovražnik je na naše staro bojišče streljal s topovi že zgodaj zjutraj, na nekaterih mestih celo do 11. ure dopoldne. Njegovih pehotni in kavalerijski oddelki so le obotavljajoč se in previdno sledili našim počasi se umikajočim četam. V malih bojih smo zadali sovražniku občutne izgube.

V Champagni smo pri uspešnih bojih severozahodno od Souaina ujeli okoli 100 sovražnikov.

Poročnik Udet je priboril svojo 41., 42. in 43. poročnik baron Richthofen svojo 31. in 32. podnadrednik Thom svojo 26. zračno zmago.

Berlin, 4. avgusta. Veliki glavni stan:

Vojna skupina kraljeviča Ruperta.

Ponoči je oživel delovanje topništva, ki se je jugozahodno od Yperna na obeh straneh Somme včasih razvilo do velike sile. Na obeh straneh Alberta smo, ne da bi se sovražnik kaj vmešaval, svoje čete, ki so bile zahodno od Ancre, umaknili na vzhodni breg reke. V uspešnih bojih pred postojankami južno od Montdidiera smo ujeli ujetnike.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Nobenih bojov. Ob Aisni in ob Vesli smo v bojnem stiku s sovražnikom.

Poročnik Billik je priboril svojo 28. zračno zmago.

Prvi glavni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Francozi zasedli Soissons.

Pariz, 2. avgusta. Uradno: Napadi, ki so jih naše čete in enote zaveznikov dva dni izvajale na fronti severno od Marne, so popolnoma uspeli. Vsled spopadov na vsej črti so bili Nemci prisiljeni, da so svojo obrambo med Fere en Tardenoisom in Ville en Tardenoisom opustili in pospešili svoje umikanje. Na našem levem krilu so naše čete udrle v Soissons. Bolj južno smo prekoračili Criso na celim toku. V središču Ourcq smo precej napredovali. Prekoračili smo Arcy in vdrli v gozd Doli. Bolj vzhodno je Coulanyes v naši posesti. Na našem desnem krilu smo zasedli Gourrancourt, Villers Agron in Ville en Tardenois. Na tem delu fronte smo pomaknili naše črte približno 5 km severno od ceste Dormans-Reims na splošno črto Vezilly-L'hery. Med Ardre in Veslo smo zasedli Guey in Thilloise.

3. avgusta. Francoske čete so ponoči nadaljevale svoje prodiranje čez Veslo. Na levem krilu je francoska armada dossegla črto med Soissonsom in Venizellom.

3. avgusta zvečer. Čez dan so naše čete vrgle sovražne zadnje čete nazaj in nadaljevale svoj zmagovalni pohod na približno 50 km široki fronti v smeri proti Vesli. Na levem krilu smo dosegli Aisno in Veslo od Soissons do Fismesa, katerega vrhove imajo zasedene Američani. Vzhodno od Fismesa smo dosegli črto severno od Courvillia — Branscourta — Coutellesa — Champignya. Naši konjeniški oddelki jездijo ob železnici Soissons-Reims. Na različnih točkah znaša naše napredovanje od včeraj nad 10 km. Več kot 50 vasi smo samo v enem dnevu osvobodili.

Ameriško uradno poročilo.

2. avgusta zvečer. Včeraj so naše čete po trdih bojih na fronti Ourcq vzele višino 200 pri Coulougesu, dalje ozemlje vzhodno od te višine. Zjutraj se je sovražnik, potem ko je opustil nadaljne napore in poskuse, da bi ustavil naše prodiranje, pričel umikati; naše čete mu slede za petami. Naše prodiranje, ki je doseglo že globičino 5 milj, se nadaljuje.

3. avgusta. Sovražnika smo vrgli čez črto Vesle. Od 18. julija smo tekom naših podjetij ujeli 8400 ujetnikov in zaplenili 33 topov.

Nemški napad se ni posrečil.

Berlin, 3. avgusta. Ludendorff se je o položaju izrazil: »To pot se naš napad v Franciji ni posrečil. Mi smo dosegli samo taktičen uspeh. Sovražnik se nam je izmuznil 15. julija, na kar smo mi že 16. julija prekinili operacije. Mi si prizadevamo vedno, da prekinemo svoja podjetja, kakor hitro žrtve ne odgovarjajo več cilju. Moja prva dolžnost je, da varčujem z našim vojaštvom. O Fochu se je izrazil tako: Njegov načrt je bil, da prodre v naš bok in nas vrže nazaj do Aisne; toda vsled izbornega vodstva naše 7. in 9. armade je bilo to popolnoma izključeno. Z napadom 18. julija smo računali, zato smo bili tudi pripravljeni. Sovražnik je trpel grozne izgube, vsled česar je izenačen dohod Amerikancev, katerih ne podcenjujemo. 19. julija smo zopet vladali položaj in tako bo tudi ostalo. Ozemlje smo prepustili sovražniku po načrtu. Mi imamo prej ko slej popolnoma zaupanje.«

Nemško umikanje pri Albertu.

London, 4. avgusta. (K. u.) Reuter je izvedel, da so se Nemci pri Albertu na fronti 3 do 4 milje umaknili na vzhodni breg Ancre. Zato sodijo, da je sovražnik opustil namero, da bi na tem prostoru napadel.

15 milijonov Američanov.

London, 4. avgusta. (K. u.) Reuter poroča: Pri sprejemu kanadskih časnikarjev je izjavil kralj Jurij, da mu je neki ameriški general povedal, da je pripravljena armada najmanj 15 milijonov mož.

Vojni tajnik Baker bo vložil nov vojni zakon, v katerem bodo določena vojaška službena leta od 18. do 45. leta.

Washington, 4. avgusta. (K. u.) Reuter: General March je v vojaški komisiji senata izjavil, da ima sedaj general Pershing pod svojim neposrednim poveljstvom milijon čet.

Dogodki v Rusiji.

Vojska med Rusijo in Anglijo.

Curij, 4. avgusta. Ruska vlada sovjetov je uradno proglasila vojno stanje med Rusijo in Anglijo.

Angleži na Ruskem.

Moskva, 4. avgusta. »Pravda« poroča, da obstreljujejo Angleži s križark Arhangelsk. List objavlja na uvodnem mestu naslednji oklic: Topovi angleškega kapitala obstreljujejo sovjet v Arhangelsku, tako bodo streljali na delavske okraje v Moskvi, če ne uničimo teh vojnih oddelkov angleškega kraljestva.

Moskva, 4. avgusta. Angleži so sinoči zasedli Onego. Onega leži 200 vrst jugovzhodno od Kema in 150 vrst od Arhangelska. Sploh se govori o napredovanju Angležev v smeri proti Arhangelsku.

Čeho-Slovaki.

Bern, 4. avgusta. Severno od Ufe se je vnela velika bitka med rdečimi četami in Čeho-Slovaki.

Poraz sovjetskih čet.

Moskva, 4. avgusta. (K. u.) Izvestija poroča, da je otok Mudjug padel. Ena baterija je bila sestreljena z ognjem angleških križark. Čete sovjetov so se umaknile proti Arhangelsku.

Politične novice.

Opozarjamo se enkrat člane »Katoliškega Tiskovnega Društva«, ki so volili kompromisno kandidatsko listo, da se občnege zbora, ki se vrši jutri, v torek dne 6. avgusta ob pol 3. uri popoldne v »Katoliški tiskarni«, zanesljivo osebno udeležijo.

Občina Slap deželnemu odboru. Okrožnica deželnega odbora z dne 21. junija 1918 št. 7078 in priložena resolucija z dne 19. junija 1918 ter okrožnica z dne 3. julija 1918 št. 7579 se preberejo in otvori glede sklepanja o tem debata. Po kratki debati se je sklenil soglasno sledeči odgovor: Občinski odbor občine Slap poroča, da je oseba bajnega Antona Trumbića pri nas popolnoma neznan in se torej ne more o njej ničesar izjaviti. Tudi naš občinski odbor ni kompetenten, da bi presojal in obsojal njegovo zadevo, ker to spada v področje cesarske sodnje. Ako ima deželni odbor natančnejše podatke, da je dotični Ante Trumbić res zakrivil dejanje, ki se po obstoječih paragrafih kvalificira kot veleizdaja, je dolžan dotične podatke takoj naznaniti policiji oziroma državnemu pravdnistvu, da se bo zadeva obravnavala pri edino zato kompetentni sodni oblasti. Kar zadeva izjavo, da nismo veleizdajalci, katero zahteva deželni odbor od našega občinskega zastopa, izjavljamo, da odklanjamo tako insinuacijo z vsem ogorčenjem. Ako bi mi podpisali tako izjavo, bi s tem priznali, da smo zakrivali nekaj takega, kar meče na nas sum veleizdaje in imamo sedaj potrebo, da se operemo. Kakor ne more nikdo od nas zahtevati, naj podpisemo, da nismo tatje, tako ne more nikdo od nas zahtevati, naj se izjavimo, da nismo veleizdajalci. Dokler nam nikdo ne more v tej zadevi ničesar očitati, bi bilo pod našo častjo, da bi se skušali priti. Sicer je pa naše stališče dovolj označeno s podpisom majniške deklaracije.

Poročnik Stini — Nemec. »Česky Socialista« piše z ozirom na poročilo o veleizdaji na italijanski fronti: Tak zločin je po veljavnih zakonih nedvomno kvalificirana veleizdaja, pa naj ga je izvršil Ceh, Nemec, Italijan, ali kdorkoli. Vprašanje je le, če je vojaška uprava veleizdajalskega poročnika po pravici prištevala českmu narodu. Po zanesljivih zasebnih naznanilih je poročnik Stini (ne Stiny) po rojstvu in vzgoji Nemec. Nemška družina Stini (to ime je italijanskega izvora in se je prvotno glasil Augustini) je doma v Budjevičah in Prachaticah. Eden veleizdajnikovih bratov je bil zdravnik v prachatiški bolnišnici, eden njegovih sorodnikov je uradnik praškega namestništva. Vsa družina ponosno in iz prepričanja izpoveduje — nemško narodnost.

Česki socialni demokrati proti trutnovskemu okrožnemu sodišču. Izvrševalni odbor češke socialno demokratične stranke je v svoji seji 2. t. m. sprejel oster protest proti ustanovitvi trutnovskega okrožnega sodišča. Obenem je poslal klubov načelnik poslanec Habermann protestno brzojavko ministrskemu predsedniku baronu pl. Hussareku, v kateri naglašajo, da je ustanovitev okrožnega sodišča v Trutnovu v daljnem nasprotju z obljubami, ki jih je dal Hussarek prostovoljno.

Nemški agrarci proti septemborskemu zasedanju državnega zbora. Z Dunaja poročajo, da so se nemški agrarci z ozirom na veliko poljsko delo odločno izrekli proti septemborskemu zasedanju državnega zbora. Parlament naj bi se sešel kakor običajno sredi oktobra in zboroval do konca leta. Pravijo, da se bo ob odporu nemških agrarcev septemborsko zasedanje gotovo razbilo.

+ **Krajevni odbori S. L. S.** so se večeraj ustanovili v Motniku, Špitaliču in na Selu v Tuhinjski dolini.

+ **Železničarji pri ministrskem predsedniku.** Minuli petek je sprejel ministrski predsednik baron pl. Hussarek v navzočnosti železniškega ministra barona Banhansa zastopnike koaliranih železničarskih zvez, ki so mu poročali o položaju železničarjev in njihovem stališču nasproti nameravam vladnim odredbam. Po temeljiti razpravi je ministrski predsednik priporočil, naj se zastopniki železničarjev v svrhu poravnave višjih diferenc še enkrat posvetujejo z železniškim ministrom in strokovnimi poročevalci finančnega ministrstva. Nato bo zastopnike organizacij znova sprejel in akcijo dovedel do konca. — Posvetovanja v železniškem ministrtvu se uveljavijo in dovrše se tekom tega tedna.

+ **Za preosnovno državne uprave** namerava ministrski predsednik baron plem. Hussarek ustanoviti posebno komisijo, ki naj izvrši potrebne načrte. Komisija bo sestavljena v prvi vrsti iz praktikov, med katerimi bodo zastopani tudi parlamentarci, ki so izvedeni v tozadevnem gradivu.

+ **Hussarekove koncesije Poljakom** obsegajo glasovno vest iz poljskih virov naslednje točke: 1. Glede Galicije se ne smejo ukreniti nikake upravne odredbe brez pritrjevanja Poljskega kola; 2. ratifikacija brest-litovskega miru z Ukrajino se odgodi in zunanje ministrtvo bo v svrhu revizije nekaterih določb te pogodbe uvedlo nova pogajanja z ukrajinsko vlado; 3. gospodarske zahteve Poljskega kola glede Galicije so se akceptirale; 4. glede zahtev galicijskih železničarjev se je vlada obvezala, da bo odgovorila še pred 1. avgustom. Dejansko se je ta odgovor že izročil. Iz dejstva, da so Poljaki izjavili svojo pripravljenost, da tvorijo v bodoče z Nemci in krščanskimi socialci trdno večino, se more sklepati, da je vlada tudi zahteve železničarjev sprejela.

+ **Več kruha vojakom.** Kakor poročajo, je vojno ministrtvo odredilo, da bodo dobivali vojaki v zaledju od 1. avgusta dalje namesto dosedanjih 250 gramov 305 gramov kruha.

+ **Nemško poslaništvo v severni Češki.** »Berliner Tageblatt« poroča: Dočim je draždanska trgovska zbornica zahtevala ustanovitev nemškega poslaništva v Tešinu v Šleziji, zahteva trgovska zbornica v Zittavi ustanovitev nemškega poslaništva v Libercu. Odločitev o tem še ni padla.

+ **Delovni načrt ogrskega parlamenta.** Iz Budimpešte poročajo 3. t. m.: Z ozirom na predloge, ki jih je danes ministrski predsednik dr. Wekerle predložil cesarju, je verjetno, da se bo zbornica sešla že sredi septembra. Parlament bo moral najprej rešiti nov proračunski provizorij, nato pa skleniti normalen proračunski zakon. Razen tega namerava vlada predložiti 20 zakonskih načrtov socialnega in humanitarnega značaja. Obenem bo vlada predložila zakonski načrt o novi razdelitvi volilnih okrajev, ki je z novim volilnim zakonom v najožji zvezi.

+ **Avstrijski otroci na Ogrskem.** Od 25. julija, ko se je začelo glavno gibanje v cesarjevi akciji za otroke, do danes, se je odpeljalo z Dunaja in raznih avstrijskih kronovin na Ogrsko na okrepčanje nad 20.000 otrok. Cesarju morajo vsak dan poročati o poteku akcije ter je ganjen nad zahvalnimi dopisnicami, ki mu jih pošiljajo otroci.

+ **Spremembe v hrvatski vladi.** Mažarski krogi so zelo zadovoljni, da bo imenovan za podbana dr. Paleček. Sekcijski načelnik A. Rauer odstopi in namesto njega bo imenovan dr. Fr. Poljak.

+ **Častniki reške obrežne varnostne straže obdolženi, da podpirajo Jugoslovanstvo.** V svoji interpelaciji o nekih nerednostih pri obrambnih oddelkih reške obali je povdarjal poslanec Fenyés v ogrskem parlamentu, da je podmaršal Istvanović, ki zapoveduje v tem rajonu, sodeloval s svojimi častniki pri takih zabavah, da je policijski poveljnik na Reki naznačil višji oblasti, kako oddelek za brambo obali podpira jugoslovansko politiko in da mora biti zaradi tega razpuščen. Nadalje je interpellant protestiral, ker je moštvo 19. honvednega polka, ki vrši stražniško službo, podrejeno 26. domobranskemu polku (hrvatski), ter je tako pod hrvatskim poveljevalnim jezikom, da z ozirom nato uporablja oddelek hrvatsko štampiljo mesto mažarske.

+ **O vatikanskih diplomatskih načrtih** za dunajska »Information«: Ako se bodo odnosi s francosko republiko, po gr. Federico Tedeschini, substitutnem tajnistvu, v Parizu, gospod Denzin pa v Rimu. Msgr. Locatelli, v Lizbonu, nadomesti msgr. Nicolim poje msgr. Petrelli na njegovo v Chile, ki bo Sv. stolico zastopal pri kitajski vladi. Govori se tudi o imenovanju msgr. Rossi-Stockalperja kot zastopnika na Japonskem. Vendar so vse to še golj domnevanja, ker se stavijo

imenovanju kitajskega in japonskega zastopnika velike ovire.

+ **Bavarska proti carinski zvezi z Avstrijo.** V zadnji seji poslanske zbornice je notranji minister Brettreich izjavil: Solnograška pogajanja se bodo v kratkem nadaljevala. Vlada vztraja na tem, da se pri stvarnih pogajanjih Bavarski prizna pravica udeležbe. Vlada se trdno drži naziranja, da se mora bavarskemu poljedelstvu potrebno carinsko varstvo ohraniti tudi nasproti Avstriji. Stremljenja, ki bi bila naperjena proti temu, bi pri bavarski vladi zadela na odločen odpor.

+ **Češki armadni list v Vladivostoku, poljski v Harbinu.** Prvega julija je izšla v Vladivostoku prva številka češkega armadnega lista. List prinaša tudi francoske članke. V Harbinu izhaja poljski armadni list.

+ **Balfour o zvezi narodov.** V spodnji zbornici je v razpravi o zvezi narodov Balfour izjavil: V razgovoru se je pokazalo veliko soglasje v korist organizacije, ki prihrani našim otrokom strahote sedanjega časa. Povedal pa ni nihče, kako bi se dal doseči ta cilj. Čisto pravilno je, da se gospodarska orožja uporabljajo na način, ki naravnja večji učinek, kakor sovražni vpadi. Nemci nalagajo premagancu gospodarske pogodbe, ki so uničevalni za svobodo in polni kali za bodoče vojske. Ne verjamem, da bi to postopanje ostalo omejeno na te narode, ker je jasno, da bi gospodarski načrti Nemčije zatirali vse narode, ki bi prišli pod njen vpliv. — Na predlog o razoroženju je Balfour odgovoril: Jaz verjamem na narovna razsodišča, ta narod, ki hoče prekiniti mir, se ne bo dal vezati od pravorekov razsodišč. Nemčija se je trdovratno branila sklepati razsodiščne pogodbe. Seveda tudi Nemčija lahko sklepa pogodbe. Toda mislim, da se dajo bodoče vojske preprečiti le z zmago v tej vojni. O kakšni reviziji naših vojnih ciljev v tem trenutku ni govora. To bi bil zločin ne le na našem narodnem ponosu, in če je namen še tako plemenit, ampak tudi proti podlagi občega miru, čigar uresničenje nam bo prinesla le zmaga.

+ **Kaj uvažamo v Ukrajini.** »Našinec« poroča: V teh dneh pričakujejo iz Avstrije tri vagone igralnih kart, katere so na Ukrajini zelo potrebovali.

+ **Vojne kontribucije Belgije Nemčiji.** Pariški »Journal« poroča iz Havre: Po uradnih podatkih je plačala Belgija Nemčiji do začetka julija 1918 čiste vojne kontribucije okoli dve milijardi in pol frankov.

Dnevne novice.

— **Odlikovanje.** Za zasluge Rdečega križa sta bila odlikovana g. Franc Schweiger, dekan v Leskovcu, in g. Alojz Kurent, mestni župnik v Krškem. Prejela sta srebrno častno svetinjo z vojno dekoracijo.

— **Imenovanje.** Gustav Wester, sin c. kr. šolskega svetnika v Ljubljani, pridržen 7. gorskemu topničarskemu polku, je poleg ponovnega odlikovanja imenovan praporščakom v rezervi.

— **Pri Sv. Gregorju priredi slov. kat. izobraževalno društvo v nedeljo, dne 11. avgusta ob 4. uri popoldne štiridejanko »Junaške Blejke«.** Ves čisti dobiček je namenjen za naše slovenske sirote, zato je občinstvo še toliko prisrčneje povabljen k obilni udeležbi.

— **»Novice« z vejicami (»«) in resnica brez vejic.** Pišejo nam: Že dolgo preje, predno so »Novice« izšle, je vabila »Resnica« naročnike, češ, da naj takoj pošljejo naročnino za »Novice«, ker se ne bodo pošiljale nikomu na ogled, marveč le naročnikom. Seveda pa prihaja cela gora »Novic« v kraje, kjer jih ni nihče naročil. Potem so začele strašiti vsak dan v prvi notici, da se ustavijo v soboto »Novice« vsem, ki niso poravnali naročnine. V našem kraju ni »naročnine« (bolje »usiljine«) nobeden poravnal; človek bi toraj pričakoval, da v nedeljo ne pride že noben iztis »Novic« več semkaj. A glej zlomka: ista skladovnica »Novic« v nedeljo, torej, sredo in tako naprej še zmirom prihajajo. Pa še več: ne samo, da prihaja ta listič nenaročnikom in neplačnikom, nego se ga tudi ne more nihče odkrižati. Znani so mi slučaji, da je poslal prejemnik »Novic« že prvo številko z običajnim »ne sprejemem« nazaj in tako dosledno vsako številko še isti dan. A gori v dvorcu so kakor židovski agentje, se ne dajo oplasti in pošiljajo zopet in zopet. Danes je prišla 28. številka in 28ič bodo romale danes te »Novice« od iste osebe s pripombo »nazaj — ne sprejemem.« — Kako dolgo še? Sam Bog ve.

— **Svarilo.** Dogodilo se je že večkrat, da se je kdo zoperstavil vojaškim stražam in patrolam, ki stražijo blago na železnih cestih, ali da se ni pokoril odredbi vojaških straž ali njih klicu. Vojaška straža je bila primorana rabiti orožje. Z ozirom na svara, ki so na kolodvorih nabit, se občinstvo opozarja, da imajo straže, ki so v železniški službi, vse pravice in dolžnosti vojaških straž. Ako se ji kdo zoperstavlja ali celo dejansko v bran postavi, je straža dolžna nastopiti odločno in, če treba, ra-

biti orožje. Kogar bi straža pozvala, ta naj takoj obstoji, ker je sicer njegovo življenje v nevarnosti, ter naj se brez ugovora pokoril nje odredbam.

— **Vojaška straža na polju.** Praško vojaško poveljstvo je odredilo, da bo polja stražilo vojaštvo. Vsakega, ki prestopi kako njivo, bodo na mestu ustrelili.

— **Kamnik brez tobaka.** V Kamniku že od srede junija niso dobili tobaka. Ali je tobačna uprava pozabila na Kamnik?

— **Blagovni vzorci** se smejo razpošiljati pod obstoječimi pogoji v bodoče tudi na vojnopoštne urade: 3, 4, 212, 287, 293, 304, 361, 374, 405, 409, 420, 427, 434, 440, 465, 467, 469, 488, 523, 529, 556, 582, 586, 595, 640, 646.

— **Prošnja.** Kdo izmed vračajočih se ujetnikov iz Rusije bi kaj vedel o Franceu Jenko. Zadnjič je pisal iz Galicije novembra 1914. Služil je pri 27. domobranskem pešpolku, 12. stotnji, vojna pošta 48. Če bi bilo komu kaj znano, naj sporoči njegovi ženi Manici Jenko, Praše štev. 1, pošta Stražišče pri Kranju.

— **V Dragi pri Loškem potoku** je bila imenovana gospodična Marija Podnar, ki je bila dosedaj poštna ekspedijentinja v Osilnici. Bilo je samo pravičeno, da je prišla na to mesto Slovenka, ker se v tem kraju vzdržuje nemštvo le umetnim potom. Dosedanja poštarica ga. Rebolj je stopila v pokoj. Bila je vestna v službi, a Slovencem kot članica Schulvereina ni bila naklonjena. Sicer pa naj v miru uživa zasluženi pokoj.

— **Velerodnim tatovom sodnega okraja Idrija** Na svojem potovanju sem prišel tudi ne peš, ne na konju in ne na vozu v Idrijo. Videl sem, da tudi tu kakor splošno sedaj po vsej zemlji skoro nemoteno cvete ne ravno plemenita tatinska obrt. Kaj hočemo, časi so takli A nekaj pa mi pri tem ni šlo v glavo, kar sem videl v bližini Idrije. Hiralnica je tam na takozvanem Marofu, lansko leto popolnoma upuštena od vojašine. Letošnjo pomlad se je na novo otvorila za največje reveže v okolici; lepo število teh ubožčkov se že oskrbuje z nadčloveškim trudom samo dveh častitih sester usmiljenk. Vsejalo se je nekaj raznega semena spomladi za te uboge hiralce, lepo je vse zorelo, pa kar naenkrat se je pojavila črna jata krščenih srak, ki je začela na jako neplemenit način svojo tatinsko obrt tudi na tem posestvu. Ali ni to vnebovpijoče! Velerodni tatovi sodnega okraja Idrija, ako res že ne morete živeti brez izvrševanja vaše obrti, prizanesite vsaj tem največjim revežem celega okraja, kaj se ve, ali vas usoda ne zanese tudi mogoče prej kot si mislite v njihove vrste, kjer se bo lahko vse božjerno delo nad vami kruto maščevalo. Tudi drugod se krade, pa kot sem videl, prizanaša se največjim revežem; ali bi ne bilo to mogoče tudi tu? Poglejte Dimeža in druge svetnike in zaščitnike vaše obrti — bili so pri svojem neplemenitem delu vendar plemeniti. F. F.

— **Postrezite!** Kdo izmed vračajočih se ujetnikov bi vedel kaj povedati o Janezu Repar, 97. pešpolka, 13. stotnije, vojna pošta 73, ki se pogreša od bitke v Karpatih dne 1. oktobra 1914. Blagovoli naj sporočiti na naslov: Ana Repar, pošta Soteska-Straža, Dolenjsko. Stroški se mu povrnejo.

— **Pogreša se 14 letni Franc Zevnik,** trgovski učenec pri M. Rant v Kranju, doma iz Mavč. Zginil je ponoči od ponedeljka na torek dne 23. t. m. in do danes ni nikakega poročila o njem. Toliko se ve, da je odšel proti Kamniku. Je majhen in šibek, temnih las in modrih oči ter je navidez videti bolj bojazljiv. Ker je mati zelo v skrbeh, se prosi, da poroča vsak, kdor kaj ve o njem, proti povrnitvi stroškov na M. Rant v Kranju.

— **Vodstvo novomeške gimnazije** je prevzel s 1. avgustom od dosedanjega ravnatelja šolskega svetnika g. Franc Brežnika novoimenovani ravnatelj g. Josip Wester. Gosp. Wester je rojen leta 1874. V Spodnji Radelji pri Bučki. Ljudsko šolo je pohajal pri oo. frančiškanih v Rudolfovem, gimnazijo v Ljubljani, vseučilišče v Gradcu. On je prvi novomeški gimnazijski ravnatelj Dolenjec. Od leta 1914. do 1917. je bil mobiliziran. Služboval je zadnji čas v Albaniji, odkoder se je vrnil letos spomladi kot stotnik.

— **Kranjsko deželno društvo c. kr. avstr. zaklada za vojaške vdove in sirote** ter za varstvo otrok in oskrbo mladine v Ljubljani. Društvu je pristopil kot »ustanovnik« z enkratnim zneskom 2000 kron cestni okrajni odbor Kranjska gora. Društvu so darovali: c. kr. policijsko ravnateljstvo Ljubljana 60 K; davčni urad na Brdu 214 K, 212 K in 210 K; okrajna sodnija Rateče 17 K 55 vin., 7 K 55 vin. in 7 K 55 vin.; okrajna sodnija Ilirska Bistrica 20 kron, 14 K 50 vin. in 4 K; okrajna sodnija Žužemberk 11 K; okrajna sodnija Črnomelj dvakrat po 7 K 3 vin.; okrajna sodnija Kostanjevica 3 K 50 vin. in dvakrat po 4 K; okrajna sodnija Višnja gora dvakrat po 3 K; okrajna sodnija Trebnje dvakrat po 2 K 25 vin.; okrajna sodnija Mokronog 3 K 50 vin.

— **Vlak povozil dve deklici.** Iz Borovnice nam poročajo: Dne 2. avgusta 1918 ob 42 uro popoldne je povozil osebni vlak, ki vozi iz Trsta proti Dunaju nad postajo Borovnico pri čuvajnici dve deklici in sicer Ivano Treven, staro 13 let iz Dola št. 34, in Škapin Ano, staro 10 let iz Dola št. 15. Obe deklici sta bile na licu mesta mrtvi in popolnoma razmesarjeni. Vzrok nesreče je bil, da sta stali na tiru in gledali, ko je vojaški vlak vozil proti Trstu ne vedoč, da pride osebni vlak iz Trsta. Trupli so prepeljali v mrtvašnico v Borovnico. — Starši, skrbite in pazite na svoje otroke, kajti dan za dnev se slisijo nezgode in tako umira naš narod.

— **Rop.** V noči od 30. do 31. julija se je vračal okoli 11. ure posestnik Franc Drenik po domače Čefidel iz Prečne od neke kupčije iz Novega mesta. Na cesti, kjer pripelje tudi pot iz hoste od Cegelnice, sta ga napadla dva neznana moža ter mu nastavila takoj samokres na prsa in zahtevala denar. Izročil jima je svojo denarnico, v kateri je bilo približno 23.000 kron. Ta denar sta mu roparja vzela in odšla. Govorila sta slabo slovensko z laškim narečjem. Gotovo je, da sta ga čakala z namenom, da ga oropata.

Ljubljanske novice.

Ij Poročilo z ljubljanske fronte. V soboto in nedeljo je bilo mirno. Padel ni noben strel, pač pa obilo dežja. Štacijsko poveljstvo in policijsko ravnateljstvo sta se brzojavno obrnila na višje armadno poveljstvo.

Ij Deželna zveza izdelovalcev sodavice na Kranjskem. Redni zadržni zbor se vrši v nedeljo, dne 11. avgusta 1918 ob 2. uri popoldne v restavraciji g. Mraka v Ljubljani, Rimska cesta.

Ij Pretep. Včeraj so se v gostilni pri Lekšu na Resljevi sestli vojniki. Posebno hud je bil neki invalid brez roke, katerega je vojaška patrolja aretirala.

Ij Tatvine. V trnovski cerkvi so neznan tatovi pokradli zastore pri vseh spovednicah. — Po trnovskih vrtovih se vedno bolj množe tatvine. Ljudje kradejo vse od kraja. Ugodno za tatove je, da je po Trnovem ponoči temno kot v rogu. Svetilke so menda samo za parado.

Ij Umrli so v Ljubljani: Helena Velkoverh, krojačeva vdova, 49 let. — Marija Muršec, kuharica, 35 let. — Gregor Jesenko, postrežek, 78 let. — Katarina Sluga, zasebnica, 73 let. — Amalija Križman, delavčeva hči, 7 dni. — Oton pl. Fradenec, narednikov sin, 3 mesece. — Helena Borštnar, žena železniškega sprevodnika v p., 63 let. — Frančiška Terlep, posestnikova žena, 38 let. — Terezija Erjavšek, mestna uboga, 62. — Josipina Kunzer, zasebnica, 40 let. — Mario Caus, brivčev sin, 8 dni. — Frančiška Pavšek, gostilničarka, 64 let. — Marijana Štular, bolniška devica, 28 let.

Ij Dotična ženska, ki je včeraj popoldne v frančiškanski cerkvi vzela ženski dežnik, se pozivlje, da ga odda v zakristijo.

Štajerske novice.

š Duhovniške vesti. Č. g. Martin Jurhar, mestni vikar v Celju, je imenovan za spirituala v mariborskem bogoslovju. — Č. g. Ivan Alt, mestni vikar v Ptuj, je prestavljen kot mestni vikar v Celje. — Za mestnega vikarja v Ptuj je imenovan tamniški kaplan č. g. Ivan Cilenšek. — Nameščena sta č. gg. novomašnika Ivan Gašparič kot mestni kaplan v Ptuj in Jože Pretnar kot kaplan pri Sv. Emi (Pristova).

š Jugoslavija Jugoslovanom. Pod tem naslovom je izšla knjižica, ki razpravlja na poljuden in priprost način o bistvu in pomenu jugoslovanskega vprašanja. Knjižica obsega statistične podatke o številu Jugoslovanov, o velikosti jugoslovanske zemlje, prinaša kratke zgodovinske podatke, opisuje položaj, v katerem se nahajajo danes Jugoslovani in vzroke, ki so dovedli do majnske deklaracije. Knjižica zaključuje z besedami pokojnega dr. Kreka: »Vi vsi, ki ste seme jugoslovanskega naroda, mislite le eno: Kako boste združeni vse svoje zmoglosti, vso svojo ljubezen in vse svoje srce posvečevali naši jugoslovanski državi za njen procvit in blagostanje!« Knjižica se prodaja v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena s poštnino vred 50 vin.

š Mariborsko okrajno glavarstvo — za nemčurje. Iz Limbuša nam pišejo: Mariborsko okrajno glavarstvo (žitni oddelek) je odvzelo prodajo moke Slovencu Zorkotu in je isto izročilo Südmarkovcu Brauniggu. Pekerska in limbuška nemškutarija je organizirala odpor proti Slovencu-trgovcu. V »Marburgerci« so že več kot pol leta bili vedno priobčeni napadi na gosp. Zorkota. Okrajno glavarstvo je nasledlo na nemškutarske limanice in je izročilo razdelitev in prodajo moke človeku, ki zadnji čas sploh ni imel trgovine, možu, ki je strupen sovražnik vsega, kar je slovensko. Braunigg, varovanec c. kr. okrajnega glavarstva, je zagrizen Südmarkovec in šulferajnovec, vsenemec skozinsko. Če ste

že vzeli moko Slovincu, čemu se jo je dala ravno najhujšemu našemu narodnemu nasprotniku? Naj bi delila moko kaka nepristranska oseba, pa ne Braunigg. Deputacije, ki jih je organiziral Braunigg in znana velika perska vsenemka, niso bile izraz ljudske volje, ampak samo izraz škodoželjnosti nemčurjev napram — poštenim Slovincem.

Š Jugoslovansko deklaracijo je v št. Petru pod Sv. Gorami podpisalo 602 žen in deklet.

Š Naglo in nevarno je zbolel župnik č. g. Anton Kocbek pri Sv. Petru pri Radgoni. Priporoča se v molitev!

Š Cesarska slavnost v Mariboru. Delavno Dramatično društvo priredi v nedeljo dne 18. avgusta 1918 popoldne ob pol 4. uri v mariborskem Nar. domu veliko »Cesarsko slavnost«. Nastopi izza zadnjih koncertov slavnostni pevski zbor ter zapoje svoje najlepše pesmi. Med pevskimi točkami se vrši slavnostni govor. Po petju sledi prosta zabava: srečolov, šaljiva povta itd.

Š Z južne železnice. Vrhovno armadno poveljstvo je izreklo pohvalno priznanje za izborna delovanja naslednjim uslužbencem južne železnice: Rudolfu Potero, nadrevident, Ormož; nadrevidentoma Jos. Štopar in Evgenju Pour v Celju, Jožefu Tašek v št. Juriju ob južni železnici, Pavlu Berghof, Laško, Antonu Begovski, Štore, Ivanu Lepej, Maribor, Jož. Mohorko, Ponikva, Hugonu Willmann, Grobelno, Jakobu Majerič, Rače, Jožefu Budz, Slov. Bistrica, Francu Markovič, Rimske toplice, Francu Lamm, Središče, Adolfu Holik, Tezno, Klementu Kaspar, Pragarsko, Jožefu Kobenc, Maribor, Ignaciju Marinič, Moškanci, Frideriku Fanel, Tezno in Kr. Hein na Pragarskem.

Š V trirazredno slovensko meščansko šolo v Žalcu je bilo vpisanih dne 15. julija t. l. 52 dečkov in prijavljenih 44 deklic. Nadejati se je še na prirastek 50 odst. povodom jesenskega prijavljanja dne 15. septembra. Za stanovanje bo preskrbljeno. Tozadevni prijavljati se naj naslovijo na krajni šolski svet (stanovanjski odsek). Izredno visoko število vpisanih frekventantov dokazuje pa jasno, da so bili štaterski Slovenci potrebni tega učnega zavoda.

Primorske novice.

p Tržaški škof postal tajni svetnik. Cesar je imenoval tržaško-koprškega škofa dr. Andreja Karlna za tajnega svetnika.

p Sv. Lucija. Kako napreduje pri nas in sploh ob stari vojni črti obnavljanje, se gotovo povprašuje marsikdo. Tako je: Kdor si more sam kaj popraviti hišo, je dobro, kdor se zanaša na druge, na vladno komisijo za obnovitev ali pa na vojaštvo, se slabo zanaša in to zanašanje ga bo zaneslo jeseni spet v — barake. Delavcev manjka, ne oprostijo nobenega gospodarja ali delavca — vsaj od zdaj ne, čeprav imajo ministri in vlada vedno polna usta obljub. Kaj mislijo, ne vemo, mi si pa le mislimo svoje. Pri nas popravljajo zdaj vodovod movester iz Bovca. Cerkev so pokrili za silo — s strešnim papirjem, kaplanijo popravljajo tudi — počasi. Vse to delo dela večinoma en zidar in en mizar, ki movester, drugih zidarjev in mizarjev pa ne dobiš v celi Sv. Luciji. To je obnavljanje! Še to. Neka gospa iz Trsta je bila pred štirinajstimi dnevi tu. Ko je videla cerkev, v kako žalostnem stanju je, je darovala 20 K. To je prvi dar za cerkev, Bog ji povrni!

p Toča. Baška dolina, 2. avgusta. Letos silno obiskuje toča naše kraje. Pred tremi tedni je napravila precej škode na Koritnici, dne 26. julija je zopet padala in razbila ponekod vse, a ne samo na Koritnici, ampak tudi drugod. Najbolj je zadela Obloke-Hudojužino, kjer je padala debela kot orehi in pomandrala polje, da ne bo nič sadja, nič fižola, nič zelja, malo krompirja, malo kuruze. Žito, kar je bilo še ne-

požetega, je skleščano s slamo vred. Pravcati plazovi toče so se valili v dolino in rušili njive. Ajdo, kar je je vzkalilo, je zbila toča v tla, seme je pa plaz s prstjo valil na kupe. Večinoma je bilo treba na novo sejati, ponekod celo na novo orati in njive z novo prstjo nasipati. Isti dan je bila toča tudi deloma po Stržiščah, po podbrški fari, po Cerkljanskem in doli po Grahovem. Pred mesecem je dvakrat zaporedoma pobila vso banjško planoto od Grgarja do Kala in Loma. In zdaj nam napovedujejo še zaplembo žita in rekvizicijo sena! Ob stari soški fronti imamo samo bridke ure, če ne več laške vojske, pa domačol!

p Ranam je podlegel 25letni Alojzij Pavlica iz Trnovca pri Gorici. Dne 16. julija ga je ranila v Pulju sovražna letalska bomba, 23. julija pa je izdihnil v bolnišnici svojo dušo. Naj v miru počiva!

p Padel je ob Piavi, zadet od laške granate, 24letni Rudolf Batič iz Gorice.

p Slovenska trgovska šola v Trstu. Naučni minister je zasebni dvorazredni slovenski trgovski šoli v Trstu zopet podelil pravico javnosti za šolsko leto 1918—19.

p Težko ranjenega so včeraj dopoldne pripeljali v tržaško bolnišnico 45letnega železničarja Ivana Podreka iz Sv. Martina v Istri. Zlomljeni je imel obe nogi v stegnih in je bil poškodovan tudi znotraj. Poškodoval ga je železniški voz. Poškodovančev stanje je nevarno.

p Za šentvidsko narodno šolo v Trstu so darovali: Marija Štupca, c. kr. učiteljica, 20 K; Jos. Knaps, duhovnik v Dragi 50 K; Kobi 100 K; dr. Anton Breznik, profesor, 50 K; Ignatus Carniola 50 K; Lojzika Koron 5 K; dr. Fr. Jež 100 K; Al. Kokelj, župnik v Vurbergu, 10 K; I. Dolenc v Sopotnici 20 K; Karmela Hvala, učit. v št. Rupertu, 5 K; A. Waschte nabral na godovanju Ane Sepe v Kisovcu 100 K; Mary Petrič, učiteljica v Golcu, 3 kron; Zadruga zveza v Ljubljani 500 K; dr. Ivo Šubelj na Dunaju 200 K; Vid Janžekovič, župnik v Svečini, 20 K; A. R. 50 K; Obad Stanko 50 K; Obad Vladko 50 K; posetniki šentvidskega okraja v Trstu 162 kron; Fr. G. 200 K; Franciška Knaps 10 K; Mirko Suban 100 K; Danica Turk 50 K; Fr. Rpič v Ajdovščini 50 K; Ajdovci 176 K; Križani pri Trstu so zbrali za klopi 700 K. Odslej sprejema darove za šolo razen sl. uredništva tega lista samo: Makso Cotič v Trstu, Via S. Francesco 20.

p Padel je ob Piavi vrl mladenič Alojz Kosmač, gorskega strelskega polka št. 2, iz Cerklja št. 171 na Goriškem, edini sin tako globoko prizadetih staršev.

p Umrl je dne 30. julija t. l. v šturijah Ludovik Novak, star 69 let. Bil je dolgo vrsto let občinski svetovalec in cerkveni ključar.

p Kringa v Istri. Ker ni bilo že 21 dni dežja, je huda suša. Ta neljuba teta neusmiljeno rekvirira turšico, zelje, korenje, peso in zelenjavo. Paša je zgorela. Ajde in repe ni mogoče posejati. Vse kaže, da bo tudi to leto suho. Čuje se, da mislijo letos rekvirirati pšenico, katere nima niti ena hiša dovolj za svojo potrebo do prihodnje žetve.

Prosveta.

pr Spored koncerta, ki ga izvajata v četrtak, 8. avgusta zvečer točno ob pol 9. uri v veliki dvorani hotela »Union« slavnega umetnika g. Julij Betetto, c. kr. dvorni operni pevec z Dunaja, in gosp. Josip Procházka, skladatelj, klavirski virtuos in profesor konservatorija v Pragi, je sledeči: 1. a) R. Strauss: Jutri. b) Brandt Buys: Arija iz opere »Krojač iz Šiške« (Der Schneider von Schöna). Poje g. Julij Betetto. — 2. a) B. Smetana: Polka v A-mol iz »Čeških plesov«. b) Dr. A. Dvořák: »Nočna pot« iz »Poetičnih slik«. Na klavir svira g. Josip Procházka. — 3. a) Josip Pavčič: »Priplula je pomlad«. b) Fran Gerbič: »Kam?« c) Fran Gerbič:

»Pojdem na prejo«. Poje g. Julij Betetto. — 4. a) Liszt: »To mora biti čudežno«. b) Robert Fuchs: »Krasna noč«. c) Robert Fuchs: »Sanje«. Poje g. Julij Betetto. — 5. B. Smetana: Koncertna fantazija na češke narodne pesmi. Na klavir svira g. Jos. Procházka. — 6. a) Anton Lajovic: »Veter veje«. b) Anton Lajovic: »Mesec v izbi«. c) Josip Pavčič: »Dedek Samonog«. d) Emil Adamič: »Pri studencu«. Pesmi poje g. Julij Betetto.

pr Jubilej prve znane slovaške tiskarnice v Trenčinu. Pred 200 leti — l. 1658. — v prvi polovici meseca julija je ustanovil Nikodem Čížek, očitno češki priseljenec, v Trenčinu prvo znano slovaško tiskarnico, v kateri je bila natisnjena Tranovskega »Kytara«, ki je identična, kakor je bilo pozneje dognano, s Čížkovim »Kancionalom«, ki ga je Jungman v »Historiji literatur česke« dostojno ocenil.

pr Ruski slikar Repin umrl za lakoto. Kakor poroča list »Times«, je umrl v Koku na rusko-finski meji slavnega ruskega slikar Ilja Repin za lakoto. To je pač tudi drobna tragedija, kakor jih je sto in sto v orjaški ruski drami, da je ta ženični umetnik moral v 74. letu umreti vsled pomanjkanja hrane, dasi je bila njegova beda ruski javnosti že dalj časa znana. Rajni se je rodil 24. julija 1844. leta kot sin nemovitega častnika, ki je bil iz starega kosaškega rodu. Umetniški začetki Repinovi so bili dosti klavirni, ali kmalu je obrnil nase pozornost za izrazitimi umotvori. Doprivil je slikarsko akademijo v Petrogradu, šel večkrat na znanstveno potovanje, posebno v Pariz in Rim, nakar se je vrnil v domovino, kjer se je z umotvori postavil na čelo realistične ruske slikarske šole. Prvo pozornost je zbudil z znamenito sliko »Burlaci« (vesljarji na Volgi) in »Jezus obudi Jairovo hčer«. Potem je prišla cela vrsta slik iz ruske povestnice, iz sodanega ruskega življenja, neštivilni portreti in skice. Repin je bil umetnik velike ustvarjalne sile in moč, ki gleda bistro in globoko v življenje. Repina so priznali za prvega mojstra v ruskem modernem slikarstvu.

Gospodarske novice.

g Cene za moko. Od 12. avgusta naprej veljajo sledeče cene za 100 kg: fina moka (0) 250 K, moka za kuho 150 K, pšenični zdrob 150 K, krušna moka 100 K, ržena moka 100 K, ječmenova moka 100 K, koruzna 100 K, ovsena 100 K, ajdova moka 150 K, ješprenj 150 K, ovseni preparati vseh vrst 150 K, kaša 150 K, otrobi pšenični, rženi, ječmenovi in koruzni 20 K, odpadki od ječmena 35 K, ovseni šrot 40 K, (odpadki), proseni odpadki 35 K, ajdove lušine 20 K. Po teh cenah bo vojništni zavod oddajal moko aprovizacijam in sicer franco na vse postaje. Cene, po katerih bodo prodajale aprovizacije, bo določila deželna vlada.

g Tedenski pregled deviznega trga. V pretečenem tednu se je stanje avstro-ogrsko valute napram inozemskim denarjem zopet nekoliko poslabšalo. Po zadnjem notiranju velja na dunajskem trgu 100 nemških mark 164.85 kron; nekoliko slabše je pri švicarskih frankih, holandskih goldinarjih in danskih kronah. 100 švicarskih frankov stane 511 avstr. kron; cena 100 hol. goldinarjev je poskočila na 249.25 avstr. kron, medtem ko velja 100 danskih kron 311.50 kron avstro-ogrsko denarja. Vzrok temu tiči ne samo v zmanjšanju našega izvoza, ampak igra pri tem veliko vlogo zaupanje neutralnih trgov do nas, katero pa je vsled velike propagande od raznih borzijancev, jako nizko. Nadalje navajajo kot vzrok, veliko pomnožitev avstrijskih kron, katere so bile določene za Poljsko in Ukrajino, kjer pa niso imele obstanka in so jih takoj začeli ponujati na nemškem in nevtralnih trgih.

g Borzno tedensko poročilo. Vsled nejasnega položaja na iztoku in vsled negoto-

vosti, v kaki smeri se bodo dogodki v Rusiji razvijali in pod vplivom težkih, važnih borb na zapadu je cel teden vladalo jako tiho življenje na borzi. Došlo je sicer sem pa tje do malih zvišanj raznih mirovno-industrialnih vrednosti, a obča tendenca je bila malo prijazna večjim kupčijam.

Razne novice.

r Iz življenja generala Focha. V razgovoru o moči, ki zdaj zapoveduje vsem ententnim armadam, pravi »Journal«, da se general Foch odlikuje predvsem s svojim trdnim in trajnim mirom. V zasebnem življenju je bil Foch vedno jako skromen; dan za dnem je preživel v svoji družini, knjižnici in v športu. Zlasti se je od nekdanjega zanimal za zemljepis. Tudi življenje umetnikov ga je zelo zanimalo. On je častilec Rossinija in vedno ves navdušen za lepo petje. Življenje Fochovo se popisuje kakor posebno enostavno: Pije in je dosti, a odklanja slednji luksuz, nič nima proti vinu in kavi, a ne pije nikdar močnih likerjev. V športu je strasten lovec, poleg tega je ves navdušen za avtomobilski šport. Kljub temu ne mine dan, da ne bi jahal par ur na konju, a ni mnogo ljudi, ki bi bolje umeli konjsko čud. Naposled pravi list, da je general Foch strasten kadilec, kadi kar ves dan in sicer same smodke. (Srečen, da jih še dobi. Op. stavca.) Tudi med svojim najresnejšim opravilom puši svojo kratko smodko, ki mu petkrat ali celo šestkrat ugasne, a jo vselej hiti, spet prižgati. V avtomobilu, ki ga rabi na fronti, je moral biti na njegovo lastno zahtevo pritrjen električen prižgalnik.

Aprovizacija.

a Kislo zelje za I. okraj. Stranke I. okraja prejmejo kislo zelje na nova zelena nakazila za krompir v torek, dne 6. t. m. popoldne pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: od pol 2 do 2 štev. 1 do 250, od 2 do pol 3 štev. 251 do 500, od pol 3 do 3 štev. 501 do 750, od 3 do pol 4 štev. 751 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg kislega zelja. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 1 K, vse druge stranke po 2 K.

a Kislo zelje za II. okraj. Stranke drugega okraja prejmejo kislo zelje v sredo, dne 7. t. m. popoldne pri Jakopiču na Mirju. Zelje se bo oddajalo na nova zelena nakazila za krompir po naslednjem redu: od 8 do pol 9 štev. 1 do 300, od pol 9 do 9 štev. 301 do 600, od 9 do pol 10 štev. 601 do 900, od pol 10 do 10 štev. 901 do 1200, od 10 do pol 11 štev. 1201 do 1500, od pol 11 do 11 štev. 1501 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg kislega zelja. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kg po 1 K, vse druge stranke po 2 K.

a Kislo zelje za III. okraj. Stranke III. okraja prejmejo kislo zelje na nova zelena nakazila za krompir v torek, dne 6. t. m. popoldne pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: od pol 4 do 4 štev. 1 do 300, od 4 do pol 5 štev. 301 do 600, od pol 5 do 5 štev. 601 do 900, od 5 do pol 6 štev. 901 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg kislega zelja. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kg po 1 K, vse druge stranke po 2 K.

Šolske tiskovine in učila ima Kato-liška Bukvarna v Ljubljani kljub izrednim težkostem, ki se ji stavijo pri dobavi papirja in različnega drugega materiala, večinoma še vse v zalogi, vendar pa ne more izdati letos nobenega cenika, ker se cene spreminjajo od dne do dne. Vsa cenjena šolska vodstva prosimo, da nam že predčasno pošljete naročila za prihodnje šolske leto, ker nam pri današnjih razmerah ni mogoče dati nobenih zagotovil, da nam bo sicer mogoče pravočasno ustreči.

Prispevalje za sklad S. L. S.

Komu je znano kaj je z Alojzijem Kretič, ki je služil pri 14. let. Inf. Baon, 3. stotnija, in je padel 24. decembra 1914 v rusko ujetništvo? Bil je star 38 let. Zadnje je pisal v novembru 1917 iz Saratovske gubernije. Sporoči naj se na naslov: Lucija Kretič, Vrtovec, p. Šmarje pri Stanjelu, Primorsko.

Domača semena

suhe gobe, prazne vreče in druge pridelke kupuje trgovina s semeni Sever & komp., preje PETER LASSNIK, LJUBLJANA, MARIJIN TRG. 2534

Kontorista ali kontoristko

sprejme takoj v službo strojna tovarna SAMS & CO. V LJUBLJANI, Metelkova ulica 4. Znanja strojepisja in stehografije pogoj. Prijave sprejme se dnevno od 4. do 5. popoldne. 2595

SVARILO.

Tvrdba IVAN JELACIN v Ljubljani opozarja s tem vsakogar, da njen bivši uslužbenec JOSIP BOLTAR

še nad tri leta ni več pri njej v službi ter imenovani ni upravičen sprejemati za njo denar, niti sklepati na njen račun kupčije. 2649

Gozdar

s 4—6 delavci se išče za Koroško. Akordno delo, lep gozd v bližini večjega kraja ob železnici, 2 moko in mastjo jih preskrbi podjetništvo. Vprašanja na upravo »Slovenca« pod št. 2625.

Drua

hrastova, bukova, gabrova, brezova, jelševa, cepljena ali okrogla, 1 m dolga, kakor tudi kostanjeve, hrastove in bukovke in vsak drug les kupuje po najvišji ceni ALOJZIJ PLAUŠTEINER, št. Jurij ob južni železnici. Plačilo takoj proti duplikat-voz. listu.

Mesečno sobo

solnčno, z električno razsvetljavo, v središču mesta, išče starejši, čez dan zaposleni gospod. Ponudbe na upravo »SLOVENCA« pod št. 2668.

Kupim dobrega

lovskega psa starega 2 do 4 leta. — Ponudbe na upravnštvo »Slovenca« pod št. 2678.

Mlini za drobljenje

Konst. Pálffy, Praga, II. Havličkovo nam. 32. 2685

Majhna kmetija

SE TAKOJ KUPLI. Ponudbe pod št. 1 na upravo »Slovenca«. 2671

SADJE

brusnice, robidnice, maline in

kupi in dobavi sode »Obstexportunternehmung«, GRADEC, Marschallgasse št. 13. Tu se kupujejo tudi sodi.

Več vagonov

živega apna ima naprodaj 2631

VALENTIN URBANČIČ, Ljubljana. Oddajajo se samo celi vagoni!

SIGORIN

zatire žudovito naglo

stenice

vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Vsa naročila naj se naslavljajo naravnost na: Lekarna »pri upanju« Pecs 16, Ogrsko Apotheke »zur Hoffnung«

Za tri odrasle otroke iščem

vzgojiteljico

ki je tudi pripravljena opravljati lahka hišna dela. Plača po dogovoru. Nastop 1. septembra. — SPREJME SE

kuharica

ki je samostojna in ki opravlja vsa hišna dela. Plača po dogovoru. Nastop takoj ali pozneje. — Naslov: 2672

V. SCAGNETTI, stavbenik, Ljubljana, Selenburgova ulica 6, I. nad.

Naznanilo.

Staroznana

plzenska restavracija SCHMIDT Ljubljana, Gradišče 2

je zopet v polnem obratu in odprta za p. n. goste. — Izborna kuhinja po meščanskih cenah. Pivo in vinotoč tudi čez dan in tudi čez ulico. — Velik senčnat vrt. — Velepospovanjem JOSIPINA SCHMIDT, restavracija.

Zahvala.

Vsem, ki so spremili najino predrago, nepozabno mater k večnemu počitku, posebno pa častiti duhovščini kakor tudi gospodom in gospe članicam gostilničarske zadruga za njihovo požrtvovalnost se najiskrenejše zahvaljujemo.

Zalujoči hčeri
Anči in Cilka Vihetič.
Vrhnik, dne 2. avgusta 1918.

Kupim hišo na Kranjskem ali Štajerskem z malim posestvom ali gostilno in mesnico proti plačilu. — Cenjene ponudbe na upravnishvo »Slovenca« pod št. 2709.

Proda se **lepo posestvo** na Primorskem z vinogradi, njivami in travniki ter s sadnim vrtnom. Hiša je novo zidana in pripravna za vsako obrt, stoječa blizu farne cerkve in tik pri cesti. Proda se tudi sama hiša brez polja. Kje, pove uprava lista pod št. 2708.

Absolventinja

Irgovskega tečaja, zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, slovenske in nemške stenografije ter spretna v strojepisu išče službe v trgovini ali pisarni. Gre tudi na deželo. Naslov pove uprava lista pod št. 2714.

Na prodaj je na licu mesta v Tročinah pri Polici v gozdu Mihaela Skubica 60 kubičnih metrov 1-ih **bukovih drv**

Kupne ponudbe na Marijo Peitler v Vianjgori.

Gospodinja

Izobražena za službo v mestu, ki je vajena vsega gospodinjstva na posestvu in hišnih opravil ter dobroščna za vzgojo 4 šolobiskujočih otrok od 6. do 16. leta, dobi trajno mesto proti dogovorjeni plači. Naslov pove uprava lista pod št. 2720.

Absolvent

slovenske trgovske šole v Ljubljani, izurjen stenograf in strojepisec, zmožen slovenščine, nemščine in italijansčine, želi službe pri večjem trgovskem oziroma tvorniskem podjetju. — Prijazne ponudbe pod »M. F. 2719« na upravnishvo »Slovenca«.

+

Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest da je naša iskrenoljubljena hčerka oziroma sestra

Ana Hrovat

včeraj dopoldan po kratki mučni bolezni v starosti 27 let preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši jutri ob 9. uri dopoldan na tukajšnje pokopališče.

Dvor pri Žužemberku, dne 2. avgusta 1918.

Janez Hrovat, posestnik in gostilničar, oče,
Fran in Jože, brata,
Terezija Hrovat, mati,
Antonija, Karolina in Amalija, sestre.

Licitacija konj.

Pri razpečevalnici konj v Ljubljani (Nuškova vojašnica) pride 10. avgusta t. l. ob 9. uri dopoldne 4 do 5 konj na licitacijo. Kupec mora plačati poleg kupne cene tudi pristojbino kolekov po lestvici 3 in postavni ubožni procent.

K licitaciji se bodo pustili le taki kupci, ki imajo od politične oblasti potrjeno legitimacijo.

Za konje, ki so kupljeni po 1. avgustu t. l. in ki pri kupcu poginejo ali se jih mora ubiti, se ne bodo dali nikakoli nadomestni konji, kakor je bila to v začetku konjskih licitacij navada.

+

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša preljuba mati, oziroma stara mati in tašča, gospa

Frančiška Pavšek, roj. Bivic

gostilničarka v Ljubljani (Ambrožev trg št. 1.)

v nedeljo 4. avgusta ob 4. uri popoldne po dolgi mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, v 63. letu mirno in vdana v voljo Gospoda Vsemogočnega zaspala.

Truplo predrage bode v hiši žalosti blagoslovljeno in od tod v torek dne 6. avgusta ob 6. uri popoldne na pokopališče k Sv. Križu prepeljano.

Sv. maše za dušni mir drage pokojnice se bodo darovale v domači farni cerkvi.

Nepozabno priporočamo v molitev in blag spomin.

Ljubljana dne 4. avgusta 1918.

Avust Pavšek, c. kr. štabni narednik, sin,
Ana Prolesnik roj. Pavšek, vdova rač. podčastnika,
Ivana Zohar roj. Pavšek, hčeri,
Karol Zohar, c. in kr. čast. namestnik, zet.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi :: oljate portrete na platno :: izvršuje umetniško po vsaki fotografiji

Davorin Roušek

prvi fotografski in povečevalni zavod

... V LJUBLJANI ...
KOLODVORSKA ULICA št. 34.

Odda se na račun dobroidoča

gostilna na Dolenjskem

Gostilničar naj bi bil zaeno

oskrbnik posestva

Reflektira se na starejšo, izkušeno delavno moč. Kavcija pogoj. Istotam se odda za takoj

kovačnica

z zemljiščem v najem.

Sprejme se

mlinarski učenec

Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2677.

Kupim zamaške in vreče

in plačam za nove zamaške do K 95.— za kilogram, stare, zavrtane, a ne zdrobljene do K 55.— za kilogram, dolge šampanske zamaške, ne umetno blago, 1 K za komad, in za vreče K 14.— za komad. — Prevzamem vsako množino proti prejšnji vposlatvi vzorca in aviso po povzetju.

E. Landskroner

mesto za nakup vreč in zamašk

Gradec, Lendkai 15.

Kupim in plačam

za nove zamaške za steklenice

K 110.— za kg, za stare zamaške za steklenice

nezdobljene K 65.— za kg, za zamaške

od šampanjca

dolge, nezdobljene (nikako umetno blago), za komad K 115, in jih prevzamem po povzetju brez predloženega vpraševanja. Za VREČE plačujem do K 12.— za komad. — Na ponudbo se odgovori takoj, eventualno brzojavno.

Leopold MARKUS, Gradec, Josetig. 1.

Iščem stanovanje

za takoj ali za november. Naslov: Anton Bernik, dež. rač. svetnik v Ljubljani, Privoz št. 3.

Iščem

vrtnarja

z vso oskrbo pri hiši. — Ponudbe je poslati: A. Kalljež, Kočevje.

Stiskalnice

za seno, papir, odpadke itd. se oddajo iz zaloge. Ogledati se jih je mogoče v Ljubljani. Vprašanja na 2639

Kranjsko tovarno za železnino

A. NAGEL, KAMNIK.

staro 17 let, želi mesta kot pomagalka v kaki kuhinji

kjer bi ji bila dana prilika, da bi se izučila v kuhanju. Najrajši gre na deželo, ako je mogoče v kako župnišče. Cenjene ponudbe na upravnishvo »SLOVENCA« pod: »Pošteno dekle« 2658.

mladenič išče službe kot kuhar

Da bi se še bolj izuril v tej stroki, želi mesta v kakem takem kraju, kjer bi imel priliko se še popolnoma izučiti. Gre tudi kot samostojni kuhar v kako malo gospodinjstvo, je vajen vseh gospodinskih in gospodarskih del. Razume se tudi na vrtarstvo. Nastop službe s 1. septembrom. Cenjene ponudbe na upravnishvo »SLOVENCA« pod: »Priden in pošten« 2659.

Mlekarna

z vsemi mlekarskimi stroji je na prodaj v Hočah pri Mariboru. Poslopije kakor tudi stroji so še novi in v najboljšem stanju. Poslopije je porabno tudi za olarno, papirno tovarno ali temu podobno. Najmanjši ponudek je 90.000 kron. Stroji se lahko kupijo tudi posamezno. Ponudbe naj se pošljejo na občinski urad v Spod. Hoči pri Mariboru.

Dobro ohranjeno

moško kolo

ali samo gumijasti plašči z zračnimi cevmi, se kupi ali zamenja za živila. — Vpraša se v Ljubljani, Linhartova ulica št. 25.

Sprejme se

izurjena **prodajalka**

v železninski stroki.

Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru.

A. SUŠNIK, Ljubljana, Zaloška cesta 21.

Krema za briuce

najboljša kakovost, uporaba brez vode, velik lonček K 6.—

Milo za briuce

pristno, najboljša vrsta, 1 komad K 3.—, 1 kg K 32.—. Pošilja po povzetju

M. Jünker

izvožno podjetje, ZAGREB št. 39. Petrinjska ulica 3/III. Hrvatska.

Ivan Zupancič

izdelovanje metel

LJUBLJANA, NOVA ULICA št. 3 (Marije Terezije cesta), popreje Karlovska cesta št. 6, naznanja

zopetno otvoritev obrti

in se priporoča cenjenim odjemalcem.

Prvovrstno, najtrpežnejše blago.

Slovenci, kupujte domačo grudo!

PRODA SE

vila na Bledu

s popolno opravo. — Več pove upravništvo »SLOVENCA« pod št. 2605.

Proda se rabljen

skobeljin - stroj

50 cm širokost rezi. — Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 2653.

100.000 i hvaljenih odjemalcev potrjuje, da uničevalec korenin »Rabalam« v treh dneh brez bolečin odpravi kurja očesa, bradavice, trde koze. Uspeh izjemen! Cena 3 K, 3 lončki 7 K, 6 lončkov 10 K. Posilj. prasek »Ra« odstranja naglo pot na rokah in nogah. Cena K 2.50, 3 šaln. 8 K. Krema »Circe« omehča razpokane roke. Cena 5 K, 5 lončkov K 12.

Zobobol odstranja »Fides« nestrdiv. revmatiz. bolečine, ko je že vse odročilo, in pri ožilju zoboh. Če ni uspeha, denar nazaj. Cena 3 K, 3 pušice 7 K, 6 pušic 10 K. Niknik, okam, zobovje, ne neprijet. dušni. Srečno bele zobe da »Xris«, zobna tekočina. Takoj, uspeh. Cena 3 K, 6 stekl. 7 K.

KEMENY, Kaschau (Kassa) I. poštni predal 12-0-30, Ogrsko.

Kupim lahak voz na peresih in kočijo

Ponudbe na poštni predal: 151, glavna pošta, Ljubljana.

Adria-kava

mešana s sladkorjem in cikorijo, nadomestuje vsako najboljšo pravo kavo; en sam požitek zadostuje ter obdrži vsakega trgovca stalnim odjemalcem.

Nadalje se priporoča: 2611

Francosko žganje, vaniljin sladkor, pecilni prašek, cimet, poper, žbice, žafran, kumna, paprika, grenka sol, pravi čaj, šmirgl-papir, kocke za juho in guljaž, toaletno milo, najboljše vrste BARVE ZA OBLEKO, pralni prašek ter vse ostalo špecerijsko in kolonijalno blago na deželo.

Vsako poedino blago je zavito v krasne zavitke ter daje vsakemu trgovcu možnost hitre potrebe svojih odjemalcev.

Zahtevajte cenik!

ADRIA IZDELKI :: Filiala LJUBLJANA, Gosposka ulica 16.

PRI GRAŠČINI BOŠTANJ NA KRANJSKEM (posest, Hrvatska eskomptna banka) se podeli od 1. novembra 1918

služba

gozdarja oziroma nadgozdarja

prosilcu slovenske narodnosti z državnim izpitom za gozdne gospodarje (višjim izpitom), kateri obvlada popolnoma slovenski jezik. — Prošnje s priloženimi prepisi izpričeval in navedbo plačilnih zahtev ter popisom dosedanjih službenih in rodbinskih razmer prošilca je nasloviti na:

Gozdni urad Radoha, pošta Semič, Kranjsko. 2673

Umetno gnojenje

bo samo

Vaša korist

toda ne odlašajte! — Zahtevajte takoj ponudbe na **20% kalcijevu sol in 14% kajnit**

Poznejših naročil vsled težavnega uvoza ne bo mogoče izvršiti! Pojasnila so vam na razpolago! Jamstvo za kakovost!

VINKO VABIC, veletržec, Zalec, Juž.-štaj.

Mlatilnice

za pogon s silo in z roko, dalje čistilne mlatilnice najnovejše konstrukcije, čistilnice, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mline za žito in sadje, gepelje, slamoreznice, brzoparilnike, kotle za žganje, brane in pluge ter razne druge poljedelske stroje iz največjih tovarov, zajamčeno dobre kakovosti

ima vedno v zalogi **Fr. Hitti** zaloge poljedelskih strojev v Ljubljani, Martinova cesta št. 2.

Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznanih in dokazanih najboljših ročnih mlinov, pripravnih za vsako mletje. Dobra in najcenejša postrežba vsakemu zajamčena.

NAZNANILO.

Naznanjam, da sem otvoril lastno

trgovino s slaubnim lesom, deskami in drumi za kurjavo

NA DOLENJSKI CESTI št. 12 V LJUBLJANI, nasproti strelišča. Skladišče tudi ob Ižanski cesti. — Kupujem in sprejemam naročila nadrobno ali na cele vagone. — Priporočam se z

velespoštovanjem 2646

FRAN SUSTAR,

prej poslovdja podružnice A. Kobl.

PRODA SE

shramba za led

(Eiskasten), dobro ohranjena, dolga 143 cm, visokost 139 cm, širokost 81 cm.

F. DOLENZ, KRANJ. 2660

GARJE

srbečko, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perilo. 1 lonček za eno osebo 4 K. Po pošti 5 K poštnine prosto. — Prodaja in razpošilja lekarna Trakóczy v Ljubljani, zraven rotovža. 1212

Miši, podgane stenice, ščurki.

Izdelovanje in razpošiljanje preiskuš, radikalno učinkovitega uničevalnega sredstva, za katero dohajajo vsak dan zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5.—; za ščurke K 5.—; tinktura za stenice K 2.—; posebno močna »Prevasil« tinktura za stenice K 3.50; uničevalec moljev K 1.—; prašek proti mršesom K 1.50 in K 3.—; sem vpadajoči razprševalec K 1.20; tinktura proti ušem pri ljudeh K 1.50; mazilo na uši pri živalih K 2.—; prašek na uši v obleki in perilu K 2.—; tinktura za bolhe pri psah K 1.50; prašek proti ušem pri perutini K 2.—; tinktura proti mršesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 3.— — Pošilja po povzetju Zavod za pokončevanje mršesa M. Jünker, Zagreb, 39, Petrinjska ulica 3, III. 2248

Priporočamo trdko

Jos. Petelinc v Ljubljani

Tovarniška zaloge živalnih strojev, njih posameznih delov, igel in olja ter potrebnih za šivilje in drugega galanterijskega blaga.

Šivalni stroji raznih sistemov in oprem na razpolago, še garantirano staro blago.

Sv. Petra nasip št. 7, blizu frančiškanskega mostu levo ob vodi, tretja hiša.

Adria-kava

mešana s sladkorjem in cikorijo, nadomestuje vsako najboljšo pravo kavo; en sam požitek zadostuje ter obdrži vsakega trgovca stalnim odjemalcem.

Nadalje se priporoča: 2611

Francosko žganje, vaniljin sladkor, pecilni prašek, cimet, poper, žbice, žafran, kumna, paprika, grenka sol, pravi čaj, šmirgl-papir, kocke za juho in guljaž, toaletno milo, najboljše vrste BARVE ZA OBLEKO, pralni prašek ter vse ostalo špecerijsko in kolonijalno blago na deželo.

Vsako poedino blago je zavito v krasne zavitke ter daje vsakemu trgovcu možnost hitre potrebe svojih odjemalcev.

Zahtevajte cenik!

ADRIA IZDELKI :: Filiala LJUBLJANA, Gosposka ulica 16.

PRI GRAŠČINI BOŠTANJ NA KRANJSKEM (posest, Hrvatska eskomptna banka) se podeli od 1. novembra 1918

služba

gozdarja oziroma nadgozdarja

prosilcu slovenske narodnosti z državnim izpitom za gozdne gospodarje (višjim izpitom), kateri obvlada popolnoma slovenski jezik. — Prošnje s priloženimi prepisi izpričeval in navedbo plačilnih zahtev ter popisom dosedanjih službenih in rodbinskih razmer prošilca je nasloviti na:

Gozdni urad Radoha, pošta Semič, Kranjsko. 2673

Umetno gnojenje

bo samo

Vaša korist

toda ne odlašajte! — Zahtevajte takoj ponudbe na **20% kalcijevu sol in 14% kajnit**

Poznejših naročil vsled težavnega uvoza ne bo mogoče izvršiti! Pojasnila so vam na razpolago! Jamstvo za kakovost!

VINKO VABIC, veletržec, Zalec, Juž.-štaj.

Mlatilnice

za pogon s silo in z roko, dalje čistilne mlatilnice najnovejše konstrukcije, čistilnice, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mline za žito in sadje, gepelje, slamoreznice, brzoparilnike, kotle za žganje, brane in pluge ter razne druge poljedelske stroje iz največjih tovarov, zajamčeno dobre kakovosti

ima vedno v zalogi **Fr. Hitti** zaloge poljedelskih strojev v Ljubljani, Martinova cesta št. 2.

Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznanih in dokazanih najboljših ročnih mlinov, pripravnih za vsako mletje. Dobra in najcenejša postrežba vsakemu zajamčena.

NAZNANILO.

Naznanjam, da sem otvoril lastno

trgovino s slaubnim lesom, deskami in drumi za kurjavo

NA DOLENJSKI CESTI št. 12 V LJUBLJANI, nasproti strelišča. Skladišče tudi ob Ižanski cesti. — Kupujem in sprejemam naročila nadrobno ali na cele vagone. — Priporočam se z

velespoštovanjem 2646

FRAN SUSTAR,

prej poslovdja podružnice A. Kobl.